

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra sinologie

Diplomová práce

Bc. Tobiáš Lipold

**Náprava stylu práce jako součást budování strany
leniského typu v ČLR dříve a dnes**
(Rectification campaign as part of Leninist party building in
the PRC past and present)

Praha 2023

Vedoucí práce: prof. PhDr. Olga Lomová, CSc.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 18.8.2023

Tobiáš Lipold

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval paní profesorce Olze Lomové za její trpělivost, cenné rady a komentáře při konzultování této práce.

Klíčová slova:

Komunistická strana Číny, náprava stylu práce, výchova kádrů, Yan'an, Mao Zedong, Xi Jinping

Keywords:

Communist Party of China, rectification campaigns, cadre education, Yan'an, Mao Zedong

Abstrakt

Od svého vzniku v Yan'anu v roce 1942 je náprava stylu práce důležitým nástrojem Komunistické strany Číny k upevňování její vlastní jednoty a vymáhání stranické disciplíny. Nápravná kampaň založená na povinném studiu ideologických textů a sebereflexi zúčastněných nejprve Mao Zedongovi umožnila vydobýt si neotřesitelnou pozici vůdce strany a následně sloužila jako vzor pro další kampaně určené k udržení stranické jednoty a ke konsolidaci moci KS v nově ustanovené Čínské lidové republice. Význam nápravy stylu práce znovu vzrostl po začátku vlády generálního tajemníka Xi Jinpinga, který ji v rámci obnovení leninského charakteru strany využívá k posílení vlastní moci.

Tato práce zkoumá nápravu stylu práce ve třech časových obdobích ve vývoji KS Číny. První část práce stanovuje základní principy nápravy utvořené Mao Zedongem v yan'anském období a druhá část analyzuje její využití v prvních letech existence ČLR. Poslední část práce se věnuje užití nápravy za vlády Xi Jinpinga, které srovnává s předchozím vývojem.

Abstract

Since its establishment in Yan'an in 1942, the rectification of the work style has been an important tool of the Communist Party of China to consolidate its own unity and enforce Party discipline. The corrective campaign, based on the compulsory study of ideological texts and self-reflection by those involved, first enabled Mao Zedong to carve out an unshakable position as party leader and subsequently served as a model for other campaigns designed to maintain party unity and consolidate the power of the CCP in the newly established People's Republic of China. The importance of the rectification of the work style has risen again since the beginning of the rule of General Secretary Xi Jinping, who is using it to strengthen his own power as part of the restoration of the Leninist character of the Party.

This thesis examines the rectification of the work style in three time periods in the development of the CCP of China. The first part of the thesis establishes the basic

principles of the rectification formed by Mao Zedong in the Yan'an period, and the second part analyzes its use in the early years of the PRC. The last part of the thesis examines the use of the rectification under Xi Jinping, comparing it with previous developments.

Seznam zkratk

ČLOA – Čínská lidová osvobozenecá armáda

ČLPPS – Čínské lidové politické poradní shromáždění

ČLR – Čínská lidová republika

DK ÚV – Disciplinární komise Ústředního výboru KS Číny

KMT – Kuomintang

KS Číny – Komunistická strana Číny

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

ÚV KS Číny – Ústřední výbor Komunistické strany Číny

VSVÚV – Všeobecný studijní výbor Ústředního výboru KS Číny

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Kampaň za nápravu stylu práce v Yan'anu.....	12
2.1 Pozadí a motivy vzniku kampaně.....	12
2.2 Vývoj kampaně.....	14
2.3 Metody a další vývoj kampaně.....	19
2.4 Ideové vlivy Mao Zedongovy nápravy.....	21
2.5 Náprava intelektuálů ve straně.....	22
2.6 Kauza Wang Shiwei a přitvrzení represe.....	25
2.7 Shrnutí kampaně.....	26
3. Náprava stylu práce v prvních letech ČLR.....	27
3.1 Historický kontext.....	27
3.1.1 Charakter nového režimu.....	27
3.1.2 Pozemková reforma.....	31
3.1.4 Mobilizace městského obyvatelstva.....	34
3.2 Náprava stylu práce v období obnovy.....	38
3.2.1 Kampaň v roce 1950.....	38
3.2.2 Převýchova myšlení.....	42
3.2.3 Boj proti třem zlům.....	49
3.3. Shrnutí.....	56
4. Náprava stylu práce v Xi Jinpingově éře.....	58
4.1 Kontext Xi Jinpingovy éry.....	58
4.2. Ideové kampaně a návrat k „původním záměrům“.....	60
4.3. Boj proti korupci.....	67
4.4. Xi Jinpingovo myšlení a další náprava?.....	71
5. Závěr.....	72
Seznam literatury.....	74
Prameny:.....	74
Sekundární literatura:.....	84

1. Úvod

Komunistická strana Číny se během poslední dekády vlády generálního tajemníka Xi Jinpinga v mnohém navrácí k leninským principům, na kterých byla založena a jež byly od počátku 80. let částečně upozaděny v návaznosti na ekonomické reformy a ideologické rozvolnění v Čínské lidové republice. Sílicí tendence leninismu se v dnešní ČLR projevují především přísnější kontrolou státu a společnosti ze strany vládnoucí KS a budováním jednotné nezpochybnitelné ideologie založené na marxismu-leninismu, která má mít hlavní úlohu ve všech otázkách řízení státu. Xi Jinping ze své osoby a svého myšlení vytvořil pevné jádro strany, čímž ve svých rukách koncentroval nejvíce moci od doby vlády Mao Zedonga, se kterým je právě z těchto důvodů mnohými srovnáván. Ačkoliv srovnání obou vůdců KS Číny není ve všech ohledech přesné, je minimálně na místě zabývat se otázkou, zda a jak ve svých cílech a jejich realizaci současný generální tajemník na Mao Zedonga navazuje. Jedním z takových aspektů je nárůst významu tzv. nápravy stylu práce, která je tématem této práce.

Náprava stylu práce je mechanismem KS Číny rozvinutým Mao Zedongem na začátku 40. let v Yan'anu, městě v provincii Shaanxi, které bylo mezi lety 1935 a 1947 centrem čínských komunistů. V roce 1942 Mao v Yan'anu započal první kampaň za nápravu stylu práce (*zhengfeng yundong* 整风运动),¹ jejímž výsledkem byla konsolidace jeho pozice nezpochybnitelného vůdce KS a ideologické sjednocení strany pod Mao Zedongovým myšlením. Kampaň probíhala formou vytyčení ideových „závad“ ve straně, ke kterým se zúčastnění přiznávali v sebekritikách, aby se následně ze svých prohřešků „vykoupili“ pomocí nápravy ideovým studiem. Ve svém základu byla kampaň v Yan'anu nenásilná a cílila primárně na odstraňování nežádoucích vlivů ve straně skrze výchovné metody a práci s myšlením lidí, nicméně v jejích pozdějších fázích strana přistupovala i k represivním metodám. Yan'anská kampaň se pro svůj úspěch stala vzorem nejen pro další nápravy stylu práce, ke kterým se strana

¹ Čínské slovo *yundong* lze překládat jako „kampaň“ nebo „hnutí“. Anglicky psaná literatura volí ve většině případů v kontextu nápravy stylu práce překlad *rectification movement*, tedy „hnutí“. Tato práce používá překlad „kampaň“, protože nápravu stylu práce iniciovalo centrum strany shora, zatímco překlad „hnutí“ evokuje spíše spontánní angažovanost větší skupiny osob.

uchylovala při potřebě ideového očištění, ale také pro širší politické kampaně určené k mobilizaci obyvatel ČLR během 50. let.

Práce se skládá ze tří kapitol rozdělených podle tří časových úseků, přičemž každá kapitola je odlišná ve své povaze a záměru. První kapitola se věnuje období mezi lety 1942 a 1945, kdy v Yan'anu proběhla první nápravná kampaň. Toto období je v odborné literatuře podrobně probráno, kapitola je proto především kompilační. Jejím cílem je tedy na základě sekundární literatury podat základní historický rámec kampaně, její příčiny a podstatné principy jejího fungování, které jsou významné i pro její další vývoj. Mezi hlavní zdroje pro tuto kapitolu patří práce čínského historika Gao Hua 高华 (2019), který kampaň za nápravu stylu práce popisuje skrze Mao Zedongovu dlouholetou snahu stát se pomocí dlouholetých vnitrostranických intrik jediným nezpochybnitelným vůdcem KS Číny. Důležitým zdrojem při studiu kampaně v Yan'anu je také práce Fredericka Teiwese, který stranickou nápravu popisuje skrze dichotomii výchovných a represivních metod (1979).

Druhá kapitola je obsahově nejrozsáhlejší a tvoří tedy jádro této práce. Kapitola se zabývá obdobím prvních let vzniku ČLR, kdy se KS Čína potýkala s problémem konsolidace moci v novém státním útvaru, který mimo jiné řešila implementací metod ověřených během kampaně v Yan'anu. Kapitola nejprve popisuje charakteristiky režimu raných 50. let, který si indoktrinací společnosti za užití masových mobilizačních kampaní postupně budoval svou autoritu ve státě. V této části kapitoly se práce opírá především o dílo autorů Franka Diköttera (2013) a Julie Strauss (2006) věnujících se nástupu KS Číny k moci. Druhá část kapitoly se soustředí na nápravu stylu práce ve straně a její přesah do čínské společnosti skrze ideovou převýchovu. Toto téma práce analyzuje za pomoci využití původních pramenů s ohlédnutím na sekundární literaturu, především znovu práce Fredericka Teiwese. Jako jeden z hlavních zdrojů analýzy slouží dobové články ve stranickém *Lidovém deníku*, druhým významným pramenem jsou dva dokumenty

týkající se perzekuce komunisty Wang Qiho v roce 1952 (Přílohy 1 a 2),² jejichž analýza konkrétně přibližuje průběh nápravy ve straně a zároveň osvětluje problém koexistence strany s třídou buržoazie, který byl jedním z hlavních důvodů nápravy strany na začátku 50. let.

Ve třetí kapitole se práce věnuje období vlády generálního tajemníka Xi Jinpinga od roku 2012 až do současnosti. Kapitola se nesnaží o extenzivní popis nápravy stylu práce v tomto období, ale v mezích možností rozsahu práce analyzuje hlavní projevy stranické nápravy, ke kterým za Xi Jinpingovy vlády dochází. Ty se projevují především v podobě Xi Jinpingem iniciovaných výchovných kampaní, sloužících k postupnému sjednocování strany pod jeho vedení, a zároveň souběžně probíhající kampaní proti korupci, která funguje jako represivní složka Xi Jinpingovy nápravy strany. Kapitola pracuje se zdroji v podobě Xi Jinpingových projevů a dalších dostupných dokumentů publikovaných KS Číny, z využití sekundární literatury je na místě zmínit především článek Jeana Christophera Mittelstaedta (2023) věnující se vlivu Xi Jinpingových výchovných kampaní na budování strany. Vzhledem k tomu, že tato kapitola reflektuje i dění v ČLR v posledních měsících, lze ji brát jako východisko k dalšímu zkoumání tohoto stále vyvíjejícího se tématu.

Hlavními cíli práce je tedy popsat základní principy fungování nápravy stylu práce, analyzovat jejich užití během budování komunistického režimu na počátku 50. let a zároveň podat srovnání charakteru nápravy během období vlády Mao Zedonga a Xi Jinpinga.

² Prameny byly zakoupeny na čínském internetovém antikvariátu Kongfuzi (孔夫子旧书网). Děkuji kolegyni Sun Yuqing za asistenci při četbě jejich rukopisu.

2. Kampaň za nápravu stylu práce v Yan'anu

Tato kapitola se věnuje popisu první kampaň za nápravu stylu práce započaté v Yan'anu v roce 1942. Kapitola se nejprve věnuje motivům pro vznik kampaň a následně rozebírá její vývoj a metody. Druhá část kapitoly se zabývá rolí skupiny intelektuálů v Yan'anu, kteří se stali jedním z terčů kampaň.

2.1 Pozadí a motivy vzniku kampaň

Po ukončení Dlouhého pochodu v říjnu 1935 se KS Číny společně se svou Rudou armádou usídlila v provincii Shaanxi, odkud kontrolovala zbytek Čínské sovětské republiky. V lednu 1937 se Ústřední výbor KS přesunul do města Yan'an a v říjnu stejného roku v návaznosti na ustanovení druhé jednotné fronty mezi KS a KMT zanikla původní sovětská republika a místo ní byla ustanovena Pohraniční oblast Shaanxi, Gansu, Ningxia (*Shan-Gan-Ning Bianqu* 陕甘宁边区) s Yan'anem jako správním centrem. Na základě dohody mezi oběma stranami tato oblast spadala pod vládu KMT řízenou Čínskou republiku, prakticky ji ale po celou dobu její existence kontrolovali a spravovali komunisté.

Díky nově uzavřené jednotné frontě s KMT proti Japonsku a relativně vzdálené poloze od bojů s japonskou armádou se komunisté ve své yan'anské základně v prvních letech tohoto období těšili relativnímu klidu, který strana využila k obnovení sil zdecimovaných po neúspěchu předchozích bojů s vládními vojsky a vyčerpávajícím Dlouhým pochodem. Komunisté sice v Yan'anu nečelili přímému vojenskému ohrožení, ale hlavním problémem v oblasti bylo materiální strádání, způsobené značnou chudobou regionu, následně umocněné bloádou Yan'anu započatou v roce 1939 a odříznutím dodávek ze strany ústřední vlády v roce 1941, původně zasílaných v rámci dohody o jednotné frontě podepsané v roce 1937. Po roce 1940 začalo docházet k více střetům mezi komunisty a japonskou armádou (Teiwes 1976: 21).

Mezi lety 1937 a 1940 se počet členů v yan'anské oblasti dvacetkrát znásobil na 800 tisíc. Drtivou většinu nových straníků tvořili rolníci, jejichž podporu si strana získala po pozemkové revoluci (*tudi geming* 土地革命), která v letech 1934 a

1935 narušila místní tradiční struktury odstraněním velkých vlastníků půdy a lokálních banditů (Selden 1971). Masový nárůst straníků z řad rolnictva znamenal pro stranu problém z důvodu jejich značné negramotnosti, neznalosti ideologických základů komunistického hnutí, zakotvenosti v tradičních hodnotách a společenských vazbách, které se neslučovaly s cíli strany (Teiwes 1976: 22).

Významnou skupinou v Yan'anu na konci 30. let byli levicoví intelektuálové, z nichž část tvořili ti, kteří se do oblasti stáhli z velkých měst ve snaze vyhnout se represím ze strany KMT. Z pohledu KS se mezi intelektuály (*zhīshi fēnzi* 知识分子) řadili ti, kteří dosáhli alespoň nějakého stupně formálního vzdělání a svým společenským statutem se odlišují od manuálně pracujících. Intelektuály lze dále rozdělit na inteligenci s technickým vzděláním a inteligenci ideologickou. Ta se skládala z převážně literárně vzdělaných intelektuálů, kteří se uplatňovali v propagandistickém aparátu strany a podíleli se na ideologické výchově nových členů z řad rolnictva (Judd 1985: 380).

Ideologicky byla strana před rokem 1942 značně heterogenní, což umocňovala právě i skladba nových členů, jak z řad rolníků, tak inteligence. Samotné vedení strany navíc nebylo ideologicky jasně čitelné a jednotlivé skupiny tak měly rozdílné představy o směřování strany. Pod vedením Mao Zedonga sice ve straně sílily marxisticko-leninské koncepty, nicméně pod vrstvou válkou znásobeného nacionalismu a rétoriky jednotné fronty nebylo Maovo směřování všem skupinám zřejmé.

Mao Zedong už před rokem 1942 vedl KS, ale jeho pozice v prvních letech yan'anského období nebyla ještě plně konsolidovaná. V roce 1937 do Yan'anu přišel Mao Zedongův největší politický konkurent Wang Ming. Ten byl, společně s několika dalšími vysokými straníky, představitelem bolševické frakce bývalých studentů na moskevské Sunjatsenově univerzitě. Tato skupina měla silné vazby na Sovětský svaz a Kominternu, což vyvolávalo ideologický a politický střet mezi Wang Mingem a Mao Zedongem, který se nechtěl řídit moskevskou linií a ortodoxní marxisticko-leninskou ideologii chtěl pragmaticky upravovat podle čínské zkušenost. Mao Zedong sice Wang Minga mocensky porazil, jeho

ideologický vliv nicméně v Yan'anu nadále částečně přetrvával, a to především mezi inteligencí. Část Wang Mingovy frakce navíc stále držela některé důležité funkce ve straně, zejména v propagandistickém aparátu (Gao Hua 2019: 98).

Maova kampaň za nápravu stylu práce započatá v roce 1942 byla jeho odpovědí na tyto politické, ideologické, společenské a ekonomické výzvy, které v Yan'anu panovaly. Čínská komunistická historiografie za hlavní cíl kampaně označuje především ideologické sjednocení celé KS Číny (Fan Lili 2021). Jiní historikové, zejména pak Gao Hua (2019), interpretují kampaň hlavně jako výsledek dlouholetého mocenského boje mezi Mao Zedongem a jeho oponenty a jako základní stavební kámen pro budování jeho pozice jediného vůdce strany.

2.2 Vývoj kampaně

Přípravy kampaně začaly během roku 1941. V srpnu vydal ÚV KS Číny Rozhodnutí o průzkumu (*Guanyu diaocha yanjiu de jueding* 关于调查研究的决定), na jehož vykonání dohlížel Úřad ÚV KS pro šetření a výzkum (*Zhonggong zhongyang diaocha yanjiu ju* 中共中央调查研究局), který vedl Mao Zedong společně s Ren Bishi 任弼时 jako jeho zástupcem (Chen 2020). Šetření probíhalo metodou sbírání informací z materiálů jako byly noviny, časopisy a knihy, které vypovídaly o politických, ekonomických, společenských nebo kulturních vztazích mezi stranou, jejími nepřáteli a přáteli, a jeho cílem bylo podat zprávu o celkovém stavu a problémech stranou spravovaného území na všech úrovních. Důležitým aspektem šetření bylo jeho zaměření na samotnou stranu, jejichž členům v Yan'anu „chyběla systematická a důkladná znalost vnitřního i vnějšího prostředí oblastí, v nichž působili, a to z hlediska společenských třídních vztahů, z hlediska nepřítelů, z hlediska spřátelených stran a sil i z hlediska vlastní práce (对于他们自己从事工作区域的内外环境, 不论在社会阶级关系方面, 在敌伪方面, 在友党友军方面, 在自己工作方面, 均缺乏系统的周密的了解).“ Kromě toho se kampaň soustředila i na odhalování problémů stylu práce a myšlení straníků, které podle názoru Mao Zedonga spočívaly především v jejich „subjektivismu“ (*zhuguanzhuyi* 主观主义) a „formalismu“ (*xingshizhuyi* 形式主义) (ÚV KS Číny 1941).

Vyšetřování závadných problémů ve stylu práce využil Mao Zedong v politickém boji vůči svým stranickým oponentům sdružených ve frakci napojené na Kominternu v čele s Wang Mingem. Během rozšířeného zasedání politbyra strany v září 1941 přednesl Mao Zedong projev útočící na „subjektivismus“ a „sektářství“ (*zongpai zhuyi 宗派主义*) uvnitř vedení strany se zaměřením na historický vývoj KS Číny v 30. letech, kdy podle jeho názoru docházelo k „levicovým úchylkám“ ve stranou spravovaných sovětech. Těmito úchylkami v praxi myslel Mao Zedong především vliv, který měl SSSR a Kominternu na stranu před rokem 1935, kdy během Dlouhého pochodu na tajném sjezdu strany v Zunyi (*Zunyi huiyi 遵义会议*) Mao Zedong výrazně posílil svůj vliv ve vedení strany na úkor frakce 28 bolševiků (Kampen 1989). Při kritice subjektivismu měl pak Mao Zedong na mysli jakýkoliv odklon od jeho vlastních představ vedení revoluce, které v jeho pojetí bylo především pragmatické a neohlíželo se na teorii a praxi, kterou razil Sovětský svaz. Veškerý postup vymykající se jeho představám, tak označoval za subjektivní a následování sovětské linie pro něj bylo dogmatismem (*jiaotiao zhuyi 教条主义*).

Přímými terči Mao Zedongovy kritiky tak byli především zbývající vlivní příslušníci bolševické frakce Bo Gu 博古 a Zhang Wentian 张闻天. Ze subjektivismu během jeho působení v Centrální sovětské oblasti (*Zhongyang Suqu 中央苏区*) obvinil Mao Zedong i vedoucí představitele KS mimo bolševickou frakci, jako byl Zhou Enlai 周恩来. Ačkoliv na hlavní postavu bolševiků Wang Mínga Mao Zedong neútočil přímo, Wang Ming si byl vědom, na koho jsou útoky kritizující subjektivismus zaměřeny, a po skončení zasedání se stáhnul ze všech funkcí ve vedení strany a nikdy se do nich nevrátil. Mao Zedong donutil vrcholné členy strany, včetně Wang Míngova dřívějšího spojence Kang Shenga 康生, aby provedli sebekritiku přiznávající svá dřívější pochybení v příklonu ke subjektivismu, a aby se se svými kritikami navzájem konfrontovali a zároveň se přiklonili k Mao Zedongově linii (Gao Hua 2019: 301–318).

Mao Zedong po zasedání v politbyru v září 1941 odstavil kominternskou frakci z vedení KS a výrazně posílil konsolidaci své moci ve vedení strany, jakožto

jediného nezpochybnitelného vůdce. Aby si pozici své osoby zajistil napříč celou stranou a zároveň zajistil, že jím stanový způsob myšlení a přístup k vedení čínské revoluce zůstane tím jediným možným, potřeboval se zbavit zbytků vlivu konkurenčních bolševiků a odchylek v myšlení na všech stranických úrovních. Zatímco přípravnou fází kampaně za nápravu stylu práce mířil především na nejvyšší vedení strany a do konce roku 1941 se jí podrobilo okolo sta vysokých kádrů (Teiwes 1976: 25), další fáze ve formě masové kampaně se už zaměřila na nižší úrovně strany a postihla všechny stranické kádry.

Celostranickou masovou kampaň Mao Zedong odstartoval v únoru 1942 svými dvěma projevy Náprava stylu práce ve straně (*Zhengdun dang de zuofeng* 整顿党的作风) a Proti stranickému formalismu (*Fandui dangbagu* 反对党八股), ve kterých shrnul, že současné problémy strany leží v myšlení některých jedinců, které je třeba změnit nápravou tří závadných stylů práce. Tyto tři styly byly podle Mao Zedonga styl studia (*xuefeng* 学风) zatížený subjektivismem, styl stranické práce (*dangfeng* 党风) postižený sektářstvím a styl (stranického) psaní (*wenfeng* 文风), které je omezeno šroubovaným vyjadřováním (*dang bagu* 党八股) (Mao Zedong 1942a).

Problém subjektivismu podle Mao Zedonga spočíval v přístupu nahlížení na studium marxismu-leninismu a jeho využití v praxi při stranické práci. Praxe stranické práce musí na jednu stranu vycházet ze „správného“ studia marxismu-leninismu, na druhou stranu ale musí zároveň reflektovat specifika a potřeby čínské revoluce, které mohou v některých ohledech vyžadovat flexibilitu v nakládání s marx-leninskou teorií. Mao Zedong tak kritizoval dva druhy subjektivismu. Tím prvním, a pro Mao Zedonga nebezpečnějším (Mao Zedong 1942a), byl dogmatismus (*jiaotiao zhūyì* 教条主义), kterým označoval slepé následování marx-leninské teorie bez ohledu na praxi čínské revoluce, čímž mířil na přístup té části strany s vazbami na Kominternu a vzděláním v SSSR. Druhou formu subjektivismu, která se naopak neohlíží na marx-leninské teoretické základy, pak Mao Zedong označil za empirismus (*jingyan zhuyi* 经验主义). Tento

druh subjektivismu se vztahoval zejména na nové kádry ve straně, které nezískaly dostatečné politické vzdělání (Teiwes 1976: 24).

Sektářstvím (*zongpaizhuyi* 宗派主义) Mao Zedong označoval snahy některých straníků tvořit frakce sledující vlastní zájmy, čímž znovu mířil především na kominternskou frakci v okolí Wang Minga. Sektářství a s ním spojený individualismus (*geren zhuyi* 个人主义) ale byly podle Mao Zedonga problémem i nižších úrovní strany a souvisely především s nerespektováním principu demokratického centralismu (Mao Zedong 1942a) a způsobovaly odtržení nižších vedoucích kádrů jak od vedení strany, tak od lidových mas (Teiwes 1976: 24).

Šroubované stranické vyjadřování (*dangbagu* 党八股) týkající se písemného projevu ve stranických dokumentech a tiskovinách, které je svou složitostí a dbáním na formu bez obsahu podle Mao Zedonga nepoužitelné pro komunikaci s masami a je zároveň projevem dalších špatných stylů práce, především dogmatismu, který za složitý styl vyjadřování schovává svou prázdnotu a úmysly vymykající se správné linii vedení strany (Mao Zedong 1942b).³

Po vyhlášení kampaně byl zřízen Všeobecný studijní výbor ÚV KS Číny (VSVÚV, *Zhonggong zhongyang zong xuexi weiyuanhui* 中共中央总学习委员会), který se na určitou dobu stal nejvýznamnějším orgánem ve straně a dočasně nahradil funkce a pravomoce politbyra a sekretariátu strany, čímž Mao Zedong pod záminkou vykonávání nápravné kampaně dále centralizoval moc ve svých rukách a výrazně omezil principy kolektivního vedení strany. Kromě Mao Zedonga stáli ve vedení výboru jeho spojenci Kang Sheng, Lu Fucun, Peng Zhen a Gao Gang, později se do výboru zařadil i Liu Shaoqi, který se na konci roku 1942 vrátil do Yan'anu z válečné fronty proti Japonsku, kde působil jako politický komisař Nové čtvrté armády (*Xin si jun* 新四军) (Gao Hua 2019: 327).

³ Název tohoto stylu vyjadřování v čínštině odkazuje na literární žánr osmičlenného eseje (*baguwen* 八股文), který byl od 15. století používán u císařských úředních zkoušek. Při jeho psaní se nehledělo na inovativnost myšlenek, ale na přísné dodržování striktních formálních pravidel tohoto žánru spojených s opakováním naučeného myšlenkového vzorce konfuciánského kánonu (Elman 2009).

Masová kampaň měla nejprve trvat do června roku 1942, ale došlo k jejímu prodloužení na další měsíce až do jejího vrcholu v říjnu 1943. Záběr kampaně v prvních měsících čítal okolo sta tisíc kádrů a docházelo i k jejímu šíření z Yan'anem kontrolovaného území do oblastí, kde probíhaly protijaponské boje, nicméně mimo yan'anské centrum kampaně neprobíhala dostatečně efektivně (Teiwes 1976: 51).

V říjnu 1943 začala třetí a poslední fáze kampaně zaměřená znovu na nejvyšší stranické kádry, její obsah se týkal zhodnocení historického vývoje strany. Nežádoucí vlivy byly ve straně podle Mao Zedonga již vymýceny a zbývalo tak s konečnou platností stvrdit jeho postavení vůdce KS a označit jeho ideologii jako jedinou správnou. Po reorganizaci stranického vedení tak začal Mao Zedong a jeho okolí pracovat na přípravě Rezoluce o některých otázkách dějin (*Guanyu ruogan lishi wenti de jueyi* 关于若干历史问题的决议), jejíž přijetí strana schválila na sedmém plénu šestého Ústředního výboru KS Číny 20. dubna 1945. Rezoluce shrnuje vývoj strany od jejího založení v roce 1921 až do roku 1945, přičemž jejím hlavním smyslem je odsouzení „závadných“ myšlenkových proudů, jako byl během kampaně kritizovaný dogmatismus Wang Minga a jeho frakce nebo prohřešky dřívějších vedoucích straníků, včetně pravičáctví (*youqing sixiang* 右倾思想) Chen Duxiua 陈独秀⁴ či Li Lisanova 李立三⁵ levičáctví (*zuqing sixiang* 左倾思想). Naopak Mao Zedongův způsob vedení revoluce, který „spojuje univerzální pravdy marx-leninské teorie a konkrétní praxe čínské revoluce“ je rezolucí určen jako správný způsob vedení strany. Mao Zedongova

⁴ Chen Duxiu (1879-1942) byl čínský spisovatel významně zapojený do modernizačního Májového hnutí a zároveň jeden ze zakladatelů KS Číny, již byl do roku 1928 prvním generálním tajemníkem. V roce 1926 se dostal do ideového konfliktu s Mao Zedongem ohledně správné podoby čínské revoluce a rok později na něj Mao ve spolupráci se Stalinem a Kominternou svalili vinu za neúspěšnou první jednotnou frontu s KMT, načež byl označen za trockistu a pravicového oportunistu a následně byl ze strany vyloučen (Feigon 1983).

⁵ Li Lisan (1899-1967) byl čínský komunistický vůdce, který se v roce 1930 na nátlak Kominterny pokusil rozšířit čínskou revoluci z venkova do měst mezi dělníky. Poté, co se Rudá armáda neúspěšně pokusila převzít kontrolu nad městem Changsha, byla jeho strategie, známá jako Lisanova linie (*Lisan luxian* 立三路线), zavržena jako levicový výstřelek. Li Lisan s tímto vytvořil nepřátele jak uvnitř KS tak v Kominterně a byl povolán do Moskvy, kde zůstal až do roku 1945. Ačkoliv Rezoluce vyjadřuje nesouhlas s jeho linií, přímo ji neodsuzuje a po svém návratu do Číny mohl Li Lisan dále působit ve vedení KS (Yang 1989).

vůdčí role se následně stvrдила o několik dní později během 7. sjezdu KS Číny, kde se Mao Zedongovo myšlení stalo součástí stanov strany, čímž Mao Zedong dovršil svou dlouholetou snahu stát se nezpochybnitelným vůdcem čínské KS (Gao Hua 2019: 684–701).

2.3 Metody a další vývoj kampaně

Ačkoliv bylo jedním z hlavních cílů kampaně za nápravu stylu práce odstranění vlivu Mao Zedongových oponentů uvnitř strany, její prvotní podstatou nebyly represivní čistky, k jakým v minulosti docházelo uvnitř čínské KS⁶ či v SSSR. Namísto toho Mao Zedong zvolil přesvědčovací taktiku, která využívala psychického nátlaku a ve větší míře se obešla bez použití fyzického násilí. Tato taktika, později označovaná jako proměna myšlení (*sixiang gaizao* 思想改造), je založená na systematickém přetváření myšlení jedinců skrze studium vybraných ideologických textů a návazné reflexe myšlení a chování jednotlivých aktérů. Tyto Mao Zedongem implementované praktiky jsou způsobem masového a organizovaného provedení v základu založeny na leninské ideji tvorby „nového člověka“, sebenáprava, či spíše sebekultivace, skrze ideové studium a vlastní reflexi má však své kořeny i v čínské konfuciánské tradici (Gao Hua 2019: 325).

Základem kampaně bylo povinné studium textů určených ÚV, jejichž cílem bylo vytyčit aktuální ideovou pozici strany. Výběr textů se v raných fázích kampaně měnil, nakonec ho tvořilo 22 textů složených zejména z Mao Zedongových projevů, patřily mezi ně ale i texty dalších straníků, jako byl Liu Shaoqi a Kang Sheng, a dále zahrnovaly texty V.I. Lenina a J.V. Stalina. Vybrané texty museli účastníci kampaně intenzivně studovat a následně byli přezkušováni z otázek týkající se zejména definice závadných stylů práce. Kádry si dále musely vést introspektivní deníky reflektující jejich uvažování o stylu práce, které se selektivně vybíraly a kontrolovaly (Gao Hua 2019: 423–435). O stavu kampaně průběžně informoval stranický tisk, zejména Deník Osvobození (*Jiefang ribao* 解

⁶ Násilné čistky se Mao Zedong dopustil v roce 1930, když se pokusil zbavit svých politických rivalů ve straně a Rudé armádě v sovětu v Jiangxi pomocí obvinění z jejich domnělé spolupráce s KMT a jeho protikomunistické rozvědky známé jako Antibolševický oddíl (AB 团). Čistka vyvrcholila popravou několika Mao Zedongových oponentů po tzv. Futianském incidentu (*Futian shibian* 富田事变) (Saich and Yang 2015: 509–516).

放日报), který publikoval pojednání významných kádrů či podával zprávy o zapojení do kampaně ze strany místních organizací (Wang Binglin 2022).⁷

Ve svých počátcích probíhala kampaň veřejně a v relativním poklidu. K posunu došlo poté, kdy se kampaně zapojili i levicoví intelektuálové v Yan'anu, z nichž část využila kampaň k otevřené kritice poměrů v komunistické základně a uvnitř KS. Po publikaci kritického eseje Divoké lilie (*Yebaihe hua* 野百合花) spisovatele, novináře a překladatele klasických děl marxismu Wang Shiweie 王实味 v Deníku Osvobození⁸ se Mao Zedongův přístup posunul k větší represi a systematickému vyhledávání ideových nepřátel v komunisty spravované oblasti. Záběr kampaně se tak od snah vymýtít závadné styly práce uvnitř strany rozšířil také na eliminaci vlivů „liberalismu“ a „trockismu“ mezi intelektuály.

Vyhledávání a vymýcení závadných vlivů mezi kádry probíhalo skrze identifikaci jednotlivců, kteří byli zdrojem nežádoucích myšlenek. Tito jedinci byli označeni za „malé vysílače“ (*xiao guangbo* 小广播),⁹ které skrze osobní interakce se svými stranickými kolegy šíří „liberální“ myšlenky, či vyjadřují nesouhlas s prací strany. 6. prosince 1942 VSVÚV vydal Oznámení ohledně eliminace malých vysílačů v Yan'anu (*Guanyu suqing Yan'an "xiao guangbo" de tongzhi* 关于肃清延安“小广播”的通知), na základě kterého musely všechny stranické orgány a školy připravit dotazníky na vyhledávání „vysílačů“. Skrze dotazníky se masově zjišťovaly osobní kontakty a kádrová historie všech zapojených straníků, které následně vyhodnocoval VSVÚV, který vyšetřovaným osobám zakládal kádrové profily (Gao Hua 2019: 435–454). Závadnost malých vysílačů nespočívala pouze v tom, jaké myšlenky šířily, ale také v jejich způsobu sdružování a komunikace. Podle oznámení vydaném VSVÚV tito lidé navazovali příliš osobní vztahy a byli schopni hovořit o všem možném, což je v kombinaci s jejich ideovou

⁷ Např. 4. dubna 1942 Osvobozenecký deník informoval o zapojení do kampaně ze strany místního Divadla mládeže (*Qingnian juyuan* 青年剧院), Vojenské akademie (*Junshi xueyuan* 军事学院) a Svazu žen pohraniční oblasti Shaan-Gan-Ning (*Bian fulian* 边妇联) (Jiefang ribao 1942).

⁸ Esej vyšla 17. března 1942

⁹ Termín malé vysílače je odvozen od „velkých vysílačů“ (*da guangbo* 大广播), kterými se označují běžné nástroje stranické propagandy.

nespolehlivostí činilo pro stranu značně nevěrohodnými a nebezpečnými. Malé vysíláče tak byly podle strany zároveň podhoubím pro kontrarevolucionáře a potenciální agenty, které je nutné vyhledávat a likvidovat (Li Hongyi 1992). V této fázi se tak kampaň přesunula k většímu zásahu do soukromí a zároveň s tím, jak se jejím cílem stávalo identifikování agentů uvnitř strany, ať už domnělých či skutečných, se charakter kampaně stával čím dál více tajným.

2.4 Ideové vlivy Mao Zedongovy nápravy

Jak bylo řečeno, jako jeden z ideových základů pro nápravnou kampaň v Yan'anu a další obdobné kampaně v následujících letech lze vnímat leninskou snahu o vytvoření „nového člověka“. Myšlenka vlastní sebekultivace, která je z Mao Zedongova pohledu významným předpokladem pro úspěch revoluce, vychází také z velké míry z čínské intelektuální tradice, kterou byl Mao Zedong bezpochyby ovlivněn.

Ještě před založením KS Číny byl Mao Zedong společně s dalšími z první generace komunistů pod vlivem filozofa a modernizátora Yang Changjiho 杨昌济, u kterého Mao studoval na Prvním hunanském pedagogickém institutu 湖南第一师范学院. Yang Changji získal západní vzdělání, ale jeho myšlení bylo i silně ovlivněno čínskou neokonfuciánskou tradicí, zejména myšlenkami mingského myslitele Wang Yangminga 王阳明. Stejně jako většina intelektuálů doby okolo pádu qingského císařství, i pro Yang Changjiho a jeho studenty byla zásadní otázka obrody Číny a čínského národa v návaznosti na její úpadek, materiální i duchovní, v reakci na střet se západním světem a modernitou. Klíčem pro záchranu čínského národa bylo podle Yang Changjiho jeho systematické vzdělávání, které ale nespočívá primárně v nabývání nových vědomostí, ale musí být péčí o mysl každého jedince. Při tomto uvažování vycházel z Wang Yangmingova učení o mysli, podle kterého je klíč k pochopení principu všech věcí uložen v mysli každého člověka a k jeho nalezení lze dospět pouze neustálou sebekultivací. Yang Changjiho přístup byl ve své podstatě idealistický a humanistický, jeho žáci společně s Mao Zedongem tento étos zprvu před setkáním s radikálními vlivy ze západu svým učitelem sdíleli (Liu Liyan 2006). Z Wang

Yangmingy představu, že správnému konání předchází správné myšlení vycházelo přesvědčení, že pro úspěch čínské revoluce je nejprve potřeba správné myšlenkové sjednocující teorie. Toto přesvědčení nepanovalo jen u Mao Zedonga, ale inklinoval k němu i další, včetně zakladatele Čínské republiky Sunjatsena 孙逸仙 (Gregor and Chang 1980).

V podání Mao Zedongova myšlení je tedy lidská mysl vnímána jako bezmezně poddajná a pokud se s ní správně pracuje, může dokázat cokoli (Patterson 1974: 21). Z tohoto přístupu pramení Mao Zedongova idea toho, že k úspěchu čínské komunistické revoluce, která je zároveň v širším pojetí cestou k obrodě čínského národa, je třeba dojít sebekultivací (myšleno nápravou) a sjednocením myšlení všech, kdo se na ní mají podílet.

2.5 Náprava intelektuálů ve straně

Otázka poddajnosti lidského myšlení ve spojení s praktikami nápravné kampaně se prověřila především v případě práce s intelektuály. Ti tvořili poměrně početnou a vlivnou část obyvatelstva v Yan'anu, důležitou součástí kampaně bylo vyřešení jejich pozice a úlohy ve vztahu s KS. V širším smyslu strana mezi intelektuály řadila všechny osoby s nějakým stupněm dosaženého vzdělání, včetně technického. Nejvýznamnější skupinu intelektuálů, která byla zároveň nejvíce vystavena nápravě, v Yan'anu tvořili ti, kdo se podíleli na ideově výchovné práci strany, tedy převážně lidé s literárním či kulturním vzděláním. Jednalo se zároveň často o vysoce známé a vzdělané osobnosti, převážně spisovatele, básníky či dramatiky s přístupem k západnímu vědění a kultuře, jejichž pozadí vycházelo z čínských levicových intelektuálních kruhů, které inklinovalo ke kosmopolitnímu myšlení. Tato skupina přišla do Yan'nu ve víře v budování lepší a sociálně spravedlivější Číny a jejich představy se v mnohém odlišovaly od praxe revolučních snah strany.

Mezi nejvýraznější představitele této skupiny patřili intelektuálové navazující na odkaz Májového hnutí, kteří patřili do literárních kruhů okolo nejvlivnější postavy moderní čínské literatury Lu Xuna 鲁迅, který byl ve třicátých letech vzorem

městských levicových spisovatelů, zároveň se přes své inklinování k levici a marxistickému myšlení sám do své smrti v roce 1936 nepřidal ke KS (Lee 1976). Mladší generace levicových intelektuálů ve 30. letech čelila perzekuci ze strany KMT a postupně tak mnozí z nich čím dál více sympatizovali s KS a přicházeli jako členové strany i nestraníci¹⁰ do Yan'anu,¹¹ kde získali práci a v rámci sbližování intelektuálních kruhů pod vedením strany se sdružovali okolo organizací, z nichž nejvlivnější byly Lu Xunova akademie umění (*Lu Xun meishu xueyuan* 鲁迅美术学院) a Literární odpor (*Wenkang* 文抗)¹² (Judd 1985: 383).

Jejich dílo v tomto období sloužilo převážně revolučním cílům a z velké části se jednalo o literaturu určenou masám, věnující se tématům pozemkové reformy, transformace venkova a zejména motivům z protijaponské války. Přestože se levicovní intelektuálové v Yan'anu zabývali především ideologickou a propagandistickou prací, stále mezi nimi nevymizel smysl pro kritické myšlení, díky kterému byli sami schopni reflektovat realitu poměrů v komunisty spravované oblasti. Vypuknutí kampaně za nápravu stylu práce a Mao Zedongovo vybidnutí ke kritice nešvarů uvnitř strany část intelektuálů vzala jako popud k upřímnému zhodnocení stavu v oblasti z jejich pohledu.

Během prvních měsíců kampaně několik spisovatelů, kteří byli v té době velmi známými osobnostmi, jako byli Ding Ling 丁玲, Ai Qing 艾青 nebo Xiao Jun 萧军, publikovala v Deníku osvobození polemické eseje (*zawen* 杂文)¹³, v nichž otevřeně kritizovali poměry v Yan'anu a způsob stranické politiky. První polemický esej s názvem Úvaha o 8. březnu (*Sanbajie yougan* 三八节有感) publikovala Ding Ling, která kritizovala nerovnoprávné postavení žen, které podle

¹⁰ Např. Ai Qing, jeden z nejvýznamnějších intelektuálů v Yan'anu, do strany vstoupil v roce 1944, tedy až v návaznosti na probíhající nápravnou kampaň (Lidová vláda města Jinhua 2022).

¹¹ Levicovní spisovatelé z kruhů Lu Xuna se například na začátku 30. let sdružovali v Šanghaji okolo Svazu levicových spisovatelů (*Zhongguo zuoyi zuojia lianmeng* 中国左翼作家联盟), který pomáhala zakládat KS. Proti svazu v roce 1931 zakročil KMT a řadu jeho členů popravil (Wong 1991).

¹² Jednalo se o yan'anskou pobočku Všečínského svazu odporu literárních a uměleckých kruhů (*Quanguo wenyi jie kangdi xiehui* 全国文艺界抗敌协会).

¹³ Psaním polemických esejů intelektuálové znovu navázali na tradici Lu Xuna, který tento žánr proslavil.

ní byly pod vládou KS nadále utlačované. Na Ding Ling dále navazovali další autoři, Luo Feng 罗烽 se tak například vyjádřil proti omezování svobody projevu ze strany stranických kádrů¹⁴ a obdobně se v Deníku osvobození vyjádřil Ai Qing, který polemizoval o údělu spisovatelů a umělců, kteří by měli mít možnost nezávisle reflektovat problémy společnosti.¹⁵ Nejostřeji se ve svém eseji Divoké lilie vyjádřil Wang Shiwei, který kromě samotné kritiky poměrů přímo označil KS za jejich viníka. Straně vyčítal, že se nechová o mnoho rozdílněji než předchozí v Číně vládnoucí vrstvy a nedostatečně pracuje na odstranění společenských nerovností a naopak vytváří privilegovanou vrstvu straníků, kteří využívají své postavení k prosazování svých vlastních zájmů a korupci, čímž se protíví své vlastní podstatě a cílům revoluce (Goldman 1967: 22–30).

Po pokusech o kritické vyjádření k poměrům v Yan'anu se intelektuálové stali jedním z hlavních terčů nápravné kampaně. Mao Zedongovi nestačilo pouze provinilé intelektuály potrestat a odstranit z veřejného prostoru, ale chtěl docílit proměny jejich myšlení a s konečnou platností vyřešit jejich úděl ve straně. Ding Ling, Ai Qing a další tak byli veřejně kritizováni a očerňováni, načež museli pod velkým tlakem provést kritiku vlastních činů a myšlení, k čemuž se většina z nich podvolila. Jediným, kdo důsledně odmítal přiznat svou chybu byl Wang Shiwei, který se stal exemplárním příkladem persekuce vůči těm, kdo se nechtějí podrobit. K Wang Shiweiově veřejné kritice se brzy přidali i jeho bývalí kolegové v čele s Ding Ling, kteří tímto prokazovali prodělanou změnu myšlení. Přesto ale neustávala ani kritika jich samotných.

Problém úlohy intelektuálů Mao Zedong řešil během Yan'anského fóra o literatuře a umění (*Yan'an wenyi zuotanhui* 延安文艺座谈会) v květnu 1942. Mao kritiku ze strany intelektuálů odmítl a vyjádřil i nesouhlas s formou, kterou používají, tedy polemickým esejem, žánrem, který podle něj nesmí mířit do vlastních řad, ale hodí se pouze ke kritice nepřítele. Dále dal Mao Zedong během fóra jasně najevo,

¹⁴ Luo Fengův esej Stále je čas polemického eseje (*Haishi zawan de shidai* 还是杂文的时代) vyšel v Osvobozeneckém deníku 12. března 1942.

¹⁵ Ai Qingův esej Chápat a respektovat spisovatele (*Liaojie zuojia, zunzhong zuojia* 了解作家, 尊重作家) vyšel v Osvobozeneckém deníku 11. března 1942.

že literatura a umění mají výhradně sloužit zájmům revolučního a národně osvobozenického boje a v tomto úsilí následovat vedení KS Číny. Jejich publikem mají být především třídy reprezentované komunistickou stranou, tedy rolníci a dělníci, jejichž život mají literatura a umění reflektovat a spolupodílet se na budování nové společnosti (McDougall 1980). Mao Zedongem zformulované zásady kultury pro masy (*qunzhong wenhua* 群众文化), které jsou souhrnně známé jako Projevy z Yan'anu se staly závaznými a umělci a spisovatelé se tak v Yan'anu, ale i po dlouhou dobu po založení ČLR¹⁶ měli stát pouze nástrojem politických cílů KS Číny a museli potlačovat jakékoliv jiné umělecké vyjádření.

2.6 Kauza Wang Shiwei a přitvrzení represe

Wang Shiweiovo odmítnutí uznání vlastních chyb vedlo k jeho perzekuci, která nejprve spočívala ve veřejných útocích na jeho osobu. Ty vyvrcholily v červnu 1942, kdy proběhlo za účasti až tisíce lidí několik setkání, na nichž se mělo rozhodnout o jeho osudu. Wang Shiwei byl obviněn z „trockismu“ a napomáhání nepříteli, načež byl zatčen a uvězněn až do své smrti v roce 1947.¹⁷ Tato kauza byla zlomem v přitvrzování kampaně, kdy se od nenásilné nápravy skrze studium a reflexi vlastního myšlení přistoupilo k nátlaku a perzekuci těch, kdo se nápravě nechtěli dobrovolně podvolit. Zároveň se cíle kampaně přesouvaly k boji proti nepřátelům uvnitř strany, jak již k tomu docházelo při zmíněném identifikování malých vysílačů.

Proces s Wang Shiweiem probíhal v době, kdy se záběr kampaně šířil i mezi kádry na nižších úrovních a postupně i na obyvatele komunisty spravované oblasti mimo stranu. Jelikož strana čelila reálné hrozbě v podobě agentů KMT působících v Yan'anu a zároveň stoupal počet nově příchozích, kteří přechali z oblastí kontrolovaných vládními silami, zvyšovaly se i snahy tuto hrozbu identifikovat a eliminovat. Vykonání této části kampaně měla na starosti rozvědka v podobě

¹⁶ Literatura a umění přestaly být v očích politických představitelů výhradně podřízené politickým cílům až 80. letech, kdy došlo k revizi Maových Yan'anských hovorů.

¹⁷ Wang Shiwei byl popraven během úprku komunistických sil v Yan'anu na jaře 1947. Za jeho popravou podle Mao Zedonga stály bezpečnostní složky a nikoliv stranické orgány. Obecně se soudí, že jeho smrt přímo nesouvisela s průběhem kampaně za nápravu stylu práce (Cheek 1984: 49).

Oddělení pro společenské otázky ÚV KS Číny (*Zhongguo gongchandang zhongyang weiyuanhui shehui bu* 中国共产党中央委员会社会部) pod vedením Kang Shenga, které ve straně a mezi obyvatelstvem agenty vyhledávalo. Protišpionážní kampaň probíhala podobně jako v případě malých vysílačů vyšetřováním osobních vztahů a kádrových profilů vybraných osob. Zároveň ale docházelo k masovému vynucování doznání ze špionážních aktivit, které probíhalo pod psychickým i fyzickým nátlakem. Ke špionáži se tímto způsobem mělo přiznat až několik desítek tisíc lidí, z nichž velkou část čekal postih ve formě vězení či popravy, přičemž okolo 90 % těchto doznání bylo přitom nepravdivých (Seybolt 1986).

2.7 Shrnutí kampaně

Kampaň za nápravu stylu práce v Yan'anu měla za cíl zkonsolidovat Mao Zedongovu pozici, jakožto jediného vůdce KS Číny a zároveň sjednotit ideové směry uvnitř strany v jeden proud, tedy Mao Zedongovo myšlení. V tomto ohledu byla kampaň úspěšná a zároveň utvořila precedent nástroje, pomocí kterého se strana za použití nápravy myšlení dokáže sjednocovat v případě vnitřních rozkolů či odstraňování nežádoucích vnějších vlivů. Kromě odstranění opozice v nejvyšších patrech strany se Mao Zedongovi podařilo také vyřešit problém úlohy intelektuálů a využít je k vlastním pragmatickým zájmům.

3. Náprava stylu práce v prvních letech ČLR

Tato kapitola líčí další vývoj charakteru nápravných kampaní v období mezi lety 1949 a 1953, tedy v době konsolidace moci KS Číny v nově vzniklé ČLR. První část kapitoly se věnuje charakteru a výzvám tohoto období, druhá část pak na základě dobových pramenů ukazuje, jak KS Číny využila praktik ozkoušených během yan'anského období k vyřešení těchto výzev.

3.1 Historický kontext

3.1.1 Charakter nového režimu

Krátce po skončení druhé čínsko-japonské války v září 1945 se znovu rozpoutal konflikt mezi KS Číny a KMT o vládu v Číně. Tato finální fáze čínské občanské války, kterou čínská komunistická historiografie označuje jako válku za osvobození (*jiefang zhanzheng* 解放战争), de facto skončila v prosinci 1949 vítězstvím komunistických sil a vytačením KMT a zbytků jeho armády na Taiwan.¹⁸ Ještě než KS získala plnou kontrolu nad pevninským územím Číny,¹⁹ vyhlásil Mao Zedong 1. října 1949 na náměstí Tiananmen založení nového státního útvaru, Čínské lidové republiky (*Zhonghua renmin gongheguo* 中华人民共和国).

Podobu nově ustanovené ČLR definovala provizorní ústava v podobě Společného programu (*Gongtong gangling* 共同纲领), dokumentu přijatého 21. září 1949 Čínským lidovým politickým poradním shromážděním (ČLPPS, *Zhongguo renmin zhengzhi xieshang huiyi* 中国人民政治协商会议)²⁰, nově vzniklém orgánu fungujícím na základě principu jednotné fronty, v níž vedoucí úloha připadla komunistům. Komunisté si na konci občanské války byli vědomi, že i přes vojenské vítězství si budou muset v novém státě udržet legitimitu moci i mezi nekomunistickým obyvatelstvem prostřednictvím jiných než vojenských prostředků a podobu nového státu tak vytvářeli společně s osmi nekomunistickými

¹⁸ Konflikt dále pokračoval a z pohledu KS Číny stále pokračuje.

¹⁹ Ostrov Hainan komunisté dobyli až v květnu 1950 (Murray 2017: 148).

²⁰ První ústavu ČLR přijala až v roce 1954.

stranami, které společně s KS zasedly v ČLPPS.²¹ Princip leninské taktiky jednotné fronty byl jedním ze základních kamenů prvních let nového režimu, kdy se komunistům přizváním demokratických stran k podílení se na vládě podařilo upevnit iluzi, že jejich vláda bude konsensuální, což jim v zásadě umožnilo získat čas a prostor pro plnohodnotnou konsolidaci své moci.²²

Charakter nového režimu a postavení KS Číny v něm blíže popisují sovětské Nejnovější dějiny Číny, přičemž tento zdroj je zajímavý tím, jak pojmenovává situaci prostřednictvím marx-leninského dogmatu: „Ve Společném programu bylo stanoveno, že nová státní moc v Číně je ‚demokratická diktatura lidu‘, založená na svazku dělníků a rolníků pod vedením dělnické třídy. Přitom se rozumělo, že vedoucí úloha dělnické třídy se v lidovém státě uskutečňuje prostřednictvím KS Číny, která se stala vládnoucí stranou. Avšak ani charakter KS Číny, ani postavení dělnické třídy v systému politických a ekonomických vztahů v prvních letech existence ČLR nedávají důvody k tomu, aby bylo možno mluvit o hegemonii proletariátu ve státě. Právní zakotvení vedoucí úlohy dělnické třídy v prvních zákonodárných aktech ČLR nevyjadřovalo reálný poměr třídních sil a v nejlepší případě mohlo hrát úlohu programové orientace pro budoucnost. Jestliže však pro maoisty bylo vyhlášení vedoucí úlohy dělnické třídy jedním ze způsobů sociálního mimikry, pak pro proletářské síly v KS Číny mělo velký zásadní význam, neboť posilovalo pozice dělnické třídy v boji za socialistickou cestu vývoje v Číně (Glunin 1974: 277).“

Společný program a jím stvrzená „demokratická diktatura lidu“ vycházely z Mao Zedongovy koncepce Nové demokracie (*Xinminzhu zhuyi* 新民主主义),²³ podle které bylo zapotřebí před započítím čínské socialistické cesty nejprve za pomoci

²¹ Společně s osmi „demokratickými stranami“ (*minzhu dangpai* 民主党派) na prvním zasedání v ČLPPS byly i osobnosti z řad nestraníků, komunisté tvořili třetinu delegátů. Ve stejném složení zasedá ČLPPS dodnes.

²² V podobném smyslu využili taktiku jednotné, resp. národní fronty i českoslovenští komunisté, když využili poválečného uspořádání na základě Košického vládního programu k postupné infiltraci státních orgánů během společné vlády s demokratickými stranami, čímž si vytvořili podmínky pro plné převzetí kontroly v únoru 1948.

²³ Projev O nové democii (*Xin minzhu zhuyi lun* 新民主主义论) Mao Zedong přednesl v Yan'anu v lednu 1940, později vyšel v Deníku Osvobození (Mao Zedong 1940).

buržoazních sil pozvednout čínské hospodářství, což se projevilo nejen v částečném zapojení buržoazně demokratických stran do vlády v rámci jednotné fronty, ale také zahrnutím tříd drobné a národní buržoazie mezi termín „čínský lid“ společně s rolníky a dělníky. Vlastnictví těchto buržoazních tříd bylo během období hospodářské obnovy (1949–1952) zachováno a stát zároveň podporoval jejich podnikání ve snaze oživit poválečné hospodářství.

Do jisté míry byla v zájmu obnovení hospodářství z počátku tolerovány i práva dalších skupin, včetně bohatých rolníků a kapitalistů, brzy se ale tento přístup vůči majetným skupinám měnil. V rámci „protifeudální a protiimperialistické revoluce“, jejíž završení bylo jedním z bodů Společného programu, bylo cílem první fáze nového režimu napravit sociální nespravedlnost přetrvávající z předchozího republikánského, resp. císařského období. KS Číny postupně zakročila především proti statkářům, jejichž majetek byl postupně během pozemkové reformy přerozdělen ve prospěch rolníků. Pozemková reforma a vyvlastnění statkářů byla zároveň nástrojem likvidace tradičních mocenských struktur na venkově a prostředkem budování nového státu, v němž má společnost být podřízená centrálnímu stranickému vedení (Strauss 2006: 911).

Ve Společném programu zatím nefigurovaly zmínky o socialistickém zřízení ani komunismu, s jejichž budováním počítala KS Číny až po završení přechodného buržoazně demokratického období poválečné obnovy. Podoba a načasování přechodu k socialistické transformaci byly jedním z hlavních politických témat tohoto období. ČLR měla v tomto ohledu následovat vzor Sovětského svazu, který doporučoval pomalší tempo společenské přeměny, postupnou industrializaci a hospodářskou výstavbu a socialistické přeměně přistoupit teprve po dosažení vyspělejší úrovně. Nicméně Mao Zedong zastával pozici co nejrychlejšího postupu v přeměně Číny v socialistický stát a tento přístup nakonec ve vedení strany prosadil a fáze obnovy tak v ČLR trvala pouze tři roky. Plán přechodu k socialismu Mao Zedong shrnul v generální linii (*zongluxian* 总路线) pro období 1953-1957, kterou politbyro strany schválilo na konci roku 1952. Přechodná fáze hospodářské obnovy tak v ČLR skončila v roce 1953, kdy zároveň začal první

pětiletý plán počítající s rychlou industrializací a kolektivizací, tedy hlavními podmínkami pro vznik socialistického hospodářství (Li Hua-yu 2002) .

KS Číny byla v letech po vzniku ČLR ve svém vedení poměrně jednotná, Mao Zedong si dále držel svou pozici nejvyššího vůdce strany a budoval svůj kult osobnosti, který značně posílil po vítězství komunistů v občanské válce. Pro stranu bylo toto období především obdobím konsolidace vlastní moci, během kterého bylo třeba vyřešit řadu problémů jak mezi obyvatelstvem, tak uvnitř strany samotné.

V prvních měsících se strana musela v rámci dozvuků občanské války vypořádat se zbytky vlivu KMT v ČLR a dalších původních společenských struktur, nad kterými strana musela získat kontrolu. Vzhledem k tomu, že nový režim z velké části převzal státní správu z vlády KMT, musela si strana zajistit loajalitu jejího personálu, který v ní sloužil během republikánského období, včetně např. policejních sborů. U této části zejména městské části obyvatelstva, která do vzniku ČLR nebyla pod vlivem KS, tak muselo dojít k postupné indoktrinaci ideologií nového režimu. Na venkově si strana zase musela udržet svou legitimitu u třídy rolníků, kteří tvořili nejvýznamnější skupinu reprezentovanou KS. To znamenalo především slibované napravení vlastnických vztahů v rámci pozemkové reformy, které ale musela strana nejprve provádět v rovnováze se zachováním hospodářské obnovy. Zároveň se strana potýkala s dalším masovým nárůstem své členské základny, což narušilo ideovou jednotu a úroveň práce strany.

Pro vyřešení těchto výzev, konsolidaci své moci a ideové sjednocení ve straně a v celém státě využila KS mobilizace obyvatelstva skrze masové kampaně, jejichž charakter v různé míře vycházel z podoby kampaně za nápravu stylu práce uskutečněné v Yan'anu. Masové kampaně v tomto období kombinovaly přístup nenásilných přesvědčovacích metod, převýchovy a násilí podle toho, jaké skupiny obyvatelstva se kampaň týkala. K nepřátelským skupinám, zejména statkářům a „kontrarevolucionářům“, se komunistický režim choval násilně, u méně nebezpečných skupin pak kampaně spoléhaly spíše na převýchovné a přesvědčovací metody.

Konsolidace režimu a s ní spojené kampaně probíhala ve spojení s užitím Maova konceptu linie mas (*qunzhong luxian* 群众路线), podle kterého KS Číny svou vládu legitimizovala tím, že jedná na základě vůle čínského lidu, v jehož zájmu má zároveň jakožto jeho předvoj konat. Linie mas vychází z leninské praxe demokratického centralismu, podle kterého se rozhodnutí ve straně utvářejí demokraticky, tj. diskuzí na nejnižší úrovni a s přihlédnutím k názorům lidových mas, ale v okamžiku, kdy jsou přijata stranickým vedením, jsou následně bezpodmínečně závazná pro všechny (Lin Chun 2019). Právě závazná implementace politiky KS na základě linie mas, spojená s upevněním stranické organizace, byla předmětem prvních nápravných kampaní uvnitř strany samotné. Průvodním jevem využití linie mas bylo, že na rozdíl od předchozího kuomintangského režimu, který se o masové kampaně také pokoušel, měl nový režim skutečně zájem na tom, aby se obyvatelé do politických kampaní a politického života zapojovali (Strauss 2006: 898). Mobilizaci obyvatelstva usnadňovala mimo jiné jeho organizace v rámci masových organizací, jako je např. svaz mládeže či žen, skrze které mohla strana obyvatelstvo lépe kontrolovat a indoktrinovat.

3.1.2 Pozemková reforma

Jedním z nejvýznamnějších politických aktů období obnovy byla pozemková reforma, která měla za cíl završit proces přeměny majetkových vztahů na čínském venkově ve prospěch rolnictva a odstranit původní zdroj autority na venkově. V severních částech Číny ovládaných komunisty již během občanské války tento proces proběhl ještě před vznikem ČLR a pozemková reforma v období obnovy se tak týkala především jižních oblastí. Tato finální fáze reformy oficiálně započala v červnu 1950 přijetím zákona o pozemkové reformě (*Zhonghua renmin gongheguo tudi gaige fa* 中华人民共和国土地改革法) a byla dokončena do konce roku 1952 (Glunin 1974: 285–287).

Reforma probíhala za použití již osvědčených metod odzkoušených na venkově v severních provinciích, kdy strana ve značné míře využila samotných rolníků k likvidaci místních vlastníků půdy, jejichž majetek se následně přerozdělil.

Oficiálně výkon reformy měly sice na starosti místní stranické orgány, které měly mít na starosti i otázku výkonu soudu a trestů pro určené třídní nepřátele, nicméně výsledné vykonání „spravedlnosti“ nezářídka skončilo v rukách místního obyvatelstva. To zároveň často využívalo reformy k vyřizování osobních a dalších sporů a strana si pomocí přímého zapojení místních rolníků do reformy získávala jejich sympatie. Pozemková reforma v období války tak byla značným zdrojem legitimacy KS Číny ve venkovských oblastech a byla oslavována jako úspěšný zásah proti feudálním a imperialistickým silám. Díky tomu byla i inspirací několika literárních děl, jejichž autoři byli začleněni do „pracovních skupin“ (*gongzuodui* 工作队), které reformu vykonávaly (DeMare 2012: 109–110). Svá díla psali de facto na objednávku strany jako určitý didaktický materiál určený k výchově obyvatelstva. Reformu zároveň vykreslovali z pohledu rolníků bojujících proti zvráceným statkářům a ospravedlňovali násilí k němuž během tohoto období docházelo.²⁴

Zákon o pozemkové reformě z roku 1950 chránil práva středního a bohatého rolnictva (Ústřední lidová vláda 1950) a postihy v rámci reformy tak hrozily primárně tzv. třídním nepřátelům v podobě velkých vlastníků půdy nebo těm, kde byli označeni za kontrarevolucionáře či agenty. Základním východiskem, které pro aktéry reformy určovalo jejich osud, bylo vymezení, kdo do jaké třídy spadá a jaká jsou případně jeho provinění. Venkovské obyvatelstvo se mobilizovalo během kriticko-bojovných zasedání (*pidou dahui* 批斗大会), kde se v divoké atmosféře označili třídní nepřátelé a veřejně se projednávaly jejich domnělé či skutečné zločiny. Rolníci pak byli organizovaně vyzýváni, aby „vyjadřovali hořkost“ (*su ku* 诉苦) vůči statkářům a obviňovali je z „feudálních zločinů“,

²⁴ Mezi nejznámější literární díla z prostředí pozemkové reformy patří román *Bouře* (*Baofeng zhouyu* 暴风骤雨) spisovatele Zhou Lipoa 周立波 odehrávající se v Mandžusku, kde Zhou Lipo během reformy působil v pracovní skupině, která na její výkon dohlížela. Román vyšel v roce 1949 v Pekingu a o dva roky později vyšel v českém překladu. Ve stejném roce vyšel i román spisovatelky Ding Ling Na řece Sang-kan (*Taiyang zhao zai Sanggan he shang* 太阳照在桑干河上), který také vychází z její přímé zkušenosti pobytu na venkově. Kromě překladů čínské literatury pro československé čtenáře v té době referoval i přímo z čínského venkova český novinář Milan Weiner, který o pozitivních přínosech reformy vydal v roce 1951 knihu *Vítězství čínského rolníka*.

kterých se jako „zlí tyrani“ měli dopouštět (Javed 2019: 285–260). Následně jim bylo v mnoha případech dovoleno podílet se na lynči obviněných a odsouzených.²⁵

Jak popisuje Frank Dikötter, právě účast rolníků na násilí vůči třídním nepřítelům bylo to, co následně tvořilo pouto mezi zúčastněnými rolníky a KS. Nejenže celý proces u rolníků vyvolával pocit satisfakce v domnění, že KS přispěla k dosažení spravedlnosti, ale především spoluúčast na násilnostech následně spojovala všechny zúčastněné určitým podílem viny na událostech, u kterých bylo poměrně brzy zřejmé, že svým rozsahem a krutostí přesahovaly původní očekávaný záměr (Dikötter 2013: 66).

Reforma v období obnovy měla zpočátku probíhat s menší mírou použití násilí, než tomu bylo před rokem 1949, kde se násilnosti obhajovaly válečným stavem. Tento umírněný přístup motivovaný také ekonomickým užtkem bohatších tříd prosazoval ve vedení strany především Liu Shaoqi²⁶ a v prvních měsících se ho strana skutečně držela. Nicméně zatímco reforma na severu během válečném období probíhala v zásadě podle představ komunistů, na jihu, kde byl vliv KS před vznikem ČLR značně omezen, se reforma v mnoha případech setkávala s odporem a vzniklo tak několik místních povstání, které se staly záminkou k přitvrzení represe a většímu podněcování násilí. K tomu dále přispělo i čínské zapojení do války v Koreji, které obnovilo válečný mobilizační étos (Teiwes 1997: 35).

Částečný odpor vůči reformě v jižních částech Číny byl způsoben odlišným charakterem venkova oproti oblastem na severu. Zatímco v severní Číně půdu před revolucí skutečně držela třída statkářů, na jihu ji spravovaly spíše širší rodinné klany, jejichž součástí byli i chudí rolníci, v jejichž zájmu měla reforma probíhat, což vedlo k tomu, že místní obyvatelstvo nebylo vždy plně přesvědčeno o nutnosti vyvlastňování půdy a zároveň bylo problematické určovat, kdo spadá

²⁵ Tento proces popisuje Zhou Lipo v 17. kapitole románu *Bouře*, kde se dav rolníků vypořádává s dopadeným statkářem Starým Hanem. V případě románu finální zúčtování se statkářem převezme z rukou rozzuřených rolníků strana. (Zhou Lipo 1951: 214-224).

²⁶ Ve své Zprávě o otázce pozemkové reformy Liu Shaoqi mluví o zachování třídy bohatých rolníků a omezení výkonu spravedlnosti vůči souzeným vlastníkům půdy na Lidové soudy (*Renmin fating* 人民法庭) (Liu Shaoqi 1950)

mezi třídní nepřátele v podobě statkářů. Ve snaze komunistů zničit zbytky „feudálních sil“ se tak podařilo v rámci třídního boje rozbít nejen zbytky původních vlastnických vztahů, ale i těch sociálních. Reforma v jižní Číně měla za důsledek i to, že o majetek přišla širší skupina než pouze statkáři, což vedlo ke zvýšení chudoby v oblasti (Dikötter 2013: 61–63).

3.1.4 Mobilizace městského obyvatelstva

Zatímco na venkově probíhala eliminace potenciálních nepřátel režimu primárně skrze pozemkovou reformu, ve městských oblastech k ní docházelo především pomocí kampaně za potlačení kontrarevoluce (*zhenya fangeming yundong* 镇压反革命运动), která probíhala mezi lety 1950 a 1953. Jak název kampaně napovídá, jejím oficiálním cílem měli být „kontrarevolucionáři“, tedy především ti, kdo svým dílem bojují proti komunisty vedeným revolučním snahám. Šlo tedy primárně o eliminaci zbytků vlivu KMT a jeho agentů či záškodníků pohybujících se na území ČLR, nicméně definice „kontrarevolucionářů“ byla natolik široká a vágní, že do ní mohl spadat velmi široký okruh osob, což v kombinaci se značně represivní povahou kampaně vyvolávalo atmosféru strachu a paranoii.

Vzhledem k pokračujícímu konfliktu mezi komunisty a KMT mohla být snaha o odstraňování agentů a dalších sil sice z pohledu strany opodstatněná, na druhou stranu je obtížné určit jaký byl skutečný rozsah těchto hrozeb. Hlavními cíli byli především ti, kdo byli nějakým způsobem propojeni s bývalým režimem a byli podezřelí z toho, že by mohli jednat protistátně. Mezi oběťmi kampaně byly ale i osoby, které žádné reálné ani domnělé vazby na KMT či záškodnickou činnost neměly, ale pro režim představovaly nebezpečí, protože měly na své okolí určitý vliv a tvořily pro KS nebezpečí ve formě potenciálních zdrojů alternativních ideových vlivů a přirozené autority ve svých komunitách (Strauss 2002: 83–87).

Potírání „kontrarevoluce“ a s ním spojené vyšetřování obyvatelstva měla plně ve svých rukách KS Číny a nikoliv separátní tajné služby, jako tomu bylo v případě SSSR, kde NKVD prováděla obdobné čistky nezávisle na vládní straně, což znamenalo, že se teror ze strany tajných služeb nevyhnul ani samotným sovětským

komunistům (Teiwes 1997: 38). Tento fakt byl dalším důvodem, proč KS Číny potřebovala skrze vlastní nápravu co nejvíce aktivizovat organizaci všech kádru, které následně byly schopny implementovat represivní opatření ve všech čínských oblastech na všech úrovních.

Kromě praktických důvodů eliminace skutečných či domnělých oponentů nového režimu měla kampaň za cíl mobilizovat obyvatelstvo. Vládní propagandě se dařilo kampaň prezentovat jako společný zájem lidu, který byl do kampaně zároveň přímo zapojen. Ačkoliv tedy mělo potlačování kontrarevoluce bezpečnostní důvody, podařilo se jí režimu využít i zájmům vlastní legitimizace. V kombinaci s vlasteneckým tónem propagandy se zároveň podařilo zmobilizovat podporu té části obyvatelstva, která ačkoliv nebyla vůči novému režimu nepřátelská, nevyjadřovala mu zprvu dostatečnou podporu a nesdílela s nadšením myšlenku „nové Číny“ (Strauss 2002: 84).

Vlastenecký tón přispívající k legitimizaci činů komunistické vlády byl přirozeně přiřiven s čínským angažmá v korejské válce a s ním spojenou další mobilizační kampaní „Odpor Americe, pomoc Koreji“ (*kang Mei yuan Chao* 抗美援朝运动). Kromě samotné mobilizace obyvatelstva měla tato kampaň za cíl vůbec ospravedlnit čínské zapojení do další války, ke kterému došlo velmi krátce po skončení té předchozí. Čínští obyvatelé měli strach z možných dopadů války na život v Číně, který byl navíc značně umocněn propagandou hovořící o potenciální možnosti použití atomové bomby Spojenými státy. Právě strach z bomby byl hlavním motivem mobilizace obyvatelstva ještě před samotným začátkem války a následným čínským angažmá. Na konci dubna 1950 vyšla zpráva o začátku kampaně za podepsání výzvy Světové rady míru o zákaz užívání nukleárních zbraní zvané Stockholmská výzva (Renmin ribao 1950b), jejímž cílem bylo mimo jiné vysvětlit obyvatelstvu, na jaké straně Čína stojí v nově vznikajícím studenoválečném světovém uspořádání. Tato kampaň a s ní spojená propaganda byla velmi organizovaná a do jejího provedení se zapojily především masové organizace, které kampaň prováděly „zdola“ na základě pokynů z centra, včetně

kvót pro objem sebraných podpisů, kterých bylo po vstupu do války v srpnu 1950 přes 200 milionů (Forster 2020: 254–257).

Mírová výzva a na ní navazující kampaň na pomoc Koreji tedy jasně vymezily nového vnějšího nepřítele v podobě atomovou bombou vybavených Spojených států. Silný odpor proti „americkým imperialistům“ se stal další sjednocující silou využitou k vyšší politické mobilizaci obyvatelstva. Kromě mírových výzev, obecných protestů proti válce nebo konkrétnějším požadavkům, jako jsou protesty proti americkému vyzbrojování Japonska, se protiamerické tendence projevovaly i v dalších oblastech. Terčem se tak staly například humanitární organizace financované ze strany USA, přičemž odpor k nim nebyl stavěn jen na samotné válce v Koreji, ale i na snaze vykreslit americkou charitativní činnost, provozovanou zejména americkými misionáři, jako dlouhodobé snahy poškodit čínský národ. V první polovině roku se tak například šířily zprávy o špatném zacházení s dětmi v sirotčincích a školkách provozovaných charitativními organizacemi financovaných USA, na jehož následky mělo prý přijít o život tisíce čínských dětí a „ta hrstka dětí, která měla štěstí přežít, si pod otrockým vzděláváním amerických imperialistů vypěstovala protisovětské, protikomunistické a proamerické myšlení, nepřátelský postoj vůči rodičům a neznalost vlastní vlasti (极少数幸而不死的孩子，也在帝国主义分子的奴化教育下，养成反苏反共，亲美崇美，敌视父母，不知祖国的思想).“ Tento argument pak používala i ústřední vláda při projednávání otázky amerického financování (Renmin ribao 1951b). Útoky na organizace amerických misionářů, byly kromě snah mobilizovat obyvatelstvo proti Spojeným státům motivovány také snahou o eliminaci alternativních morálních autorit. Charitativní a vzdělávací činnost amerických organizací byla v Číně před vládou komunistů významná a jediným, kdo mohl mít po roce 1949 monopol na pomoc čínskému lidu byla KS (Tucker 1976: 101–103).

Rozsah lidového zapojení do protiamerické kampaně lze ilustrovat na příkladu města Ganzhou v provincii Jiangxi, odkud pochází i pramen použitý při následující analýze nápravných kampaní. Kampaň měl na starosti stranický výbor

města s dvěma stovkami pracovníků propagandy, kteří ale do přípravy propagandistických akcí zapojili celkem okolo 20 tisíc lidí, což je téměř pětina tehdejší populace Ganzhou. Propagandistická činnost probíhala v různých formách. Za prvé se sbíraly podpisy pro Stockholmskou výzvu a veřejně se hlasovalo o dalších protiválečných rezolucích a výzvách, přičemž proti válce a Spojeným státům se takto vyjádřilo přes 90 procent obyvatel. Dále se konaly doprovodné akce, jako byl prvomájový průvod, kterého se zúčastnilo přes polovinu obyvatel. Největší propagandistický význam měla mít hromadná „odsuzující zasedání“ (*kongsu hui* 控诉会), která se organizovala skrze všechny městské orgány, instituce, školy či továrny, čímž se do nich zapojilo přes polovinu obyvatel města. Na těchto zasedáních se vznášela nejrůznější obvinění vůči nejen americkým imperialistům, ale také vůči Japonsku a Čankajškovi a jeho „banditům“. V případě Ganzhou byla obvinění imperialistu poměrně konkrétní. Město bylo za války pod kontrolou KMT a jeho správcem byl Čankajškův syn Jiang Jingguo.²⁷ Zároveň v Ganzhou před rokem 1944 na několik měsíců přebývali američtí vojáci, které na zasedáních obviňovali z vraždění a znásilňování místních obyvatel, zatímco KMT tomu jen přihlížel (Renmin ribao 1951c). Ganzhou bylo navíc jedním z měst, kde se objevila obvinění vůči místním americkým misionářům, že v nimi provozovaném katolickém sirotčinci došlo v předchozích desetiletích k úmrtí několika tisíců dětí, což vyvolalo další rozhořčení mezi místními (Renmin ribao 1951a). Ačkoliv se do vlasteneckých akcí proti „americkým imperialistům“ zapojila většina města, stranický tisk podotýká, že rozsah kampaně stále nebyl dostatečný a velká část negramotných lidí stále nechápe problémy „amerického imperialismu“. Tisk kritizoval i samotné městské propagandisty, kteří neuměli správně cílit na lidové masy (Renmin ribao 1951c).

²⁷ Ganzhou bylo během protijaponské války městským centrem oblasti Gannan 贛南, které Jiang Jingguo spravoval. Období jeho vlády v oblasti, vyznačující se experimentováním s plánovaným hospodářstvím a autoritářskou politikou, se „Gannanský nový úděl“ (*Gannan xinzheng* 贛南新政) (Li Zizhao 2018)

3.2 Náprava stylu práce v období obnovy

V období obnovy KS Číny iniciovala několik kampaní za nápravu stylu práce. Zatímco ostatní souběžně probíhající masové kampaně byly buď cíleny na eliminaci třídních nepřátel nového režimu či byly určeny k politické mobilizaci obyvatelstva proti americkému imperialismu a za světový mír, náprava stylu práce se obdobně jako v Yan'anu týkala především strany samotné či nestranických kádrů participujících na chodu státu. Na rozdíl od Yan'nu, kde byla kampaň poměrně centralizovaná, probíhaly kampaně za nápravu stylu práce v prvních letech ČLR v různých fázích spíše decentralizovaně na různých místech a v odlišném časovém horizontu. V zásadě lze vymezit, že první velká nápravná kampaň začala v květnu 1950 a pokračovala až do konce roku, načež na ni od roku 1951 navázala vlna dalších kampaní. Ty probíhaly zhruba do roku 1954 a jejich charakter byl úzce spjat s dalšími „podkampaněmi“, zejména kampaní proti třem (*Sanfan yundong* 三反运动), resp. pěti zlům (*Wufan yundong* 五反运动) a navazující novou kampaní proti třem zlům (*Xin sanfan yundong* 新三反运动).

Kromě samotných oficiálně vyhlášených kampaní za nápravu stylu práce paralelně probíhaly další nápravné snahy, které se neomezovaly pouze na stranu samotnou, ale cílily i na širší spektrum obyvatel ČLR. V tomto ohledu strana operovala s dalšími termíny, jako je náprava (*jiuzheng* 纠正) či přeměna (*gaizao* 改造).

3.2.1 Kampaň v roce 1950

V květnu 1950 vydal ÚV KS Číny sérii pokynů k provedení nové kampaně za nápravu stylu práce napříč stranou. Oficiálním důvodem pro novou nápravnou kampaň byl razantní nárůst počtu členů strany, se kterým se pojila řada problémů týkající se ideologie, organizace a samotného výkonu stranické práce. Podle statistik překonal v roce 1950 počet členů KS Číny pět milionů, přičemž z toho dva miliony členů vstoupilo do strany po skončení občanské války a okolo 1,7 milionů nových straníků přibylo během jejího průběhu mezi lety 1945 až 1949 (*Renmin ribao* 1950c). Téměř čtyři miliony členů tak do strany vstoupilo až po yan'anském období a neprošlo tedy první nápravnou kampaní. Zatímco členy,

kteří do strany vstoupili ještě během občanské války, strana řadila mezi staré kádry (*lao ganbu* 老干部), ti kdo se ke straně přidali až po „osvobození“ se už označovali za kádry nové (*xin ganbu* 新干部).

Ačkoliv se náprava stylu práce týkala primárně straníků, její záběr se vztahoval i na kádry mimo stranu. Jednalo se především o tzv. přetrvávající personál (*liuyong renyuan* 留用人员), tedy kádry, které zůstaly ve funkcích v byrokratickém aparátu či průmyslových podnicích z předrevolučních dob a bylo tak ve značném zájmu nového režimu je taktéž zapojit do nápravných kampaní. Dle dobového tisku se jednalo o vysoce vzdělané pracovníky, z nichž část měla technické dovednosti a kteří byli v období republiky nespokojeni s vládou KMT, a proto byli ochotni se připojit na stranu revoluce. Jejich motivy ke kooperaci s novým režimem ale byly spíše existenciální, chybělo jim tak řádné ideologické ukotvení a zároveň v nich přetrvávaly „liberální návyky“ spojené s přetrvávajícími „špatnými představami o životě, cti, postavení či osobních náklonnostech, které si přinesli ze staré společnosti.“ To ale nevylučovalo, že by u nich nemohlo dojít přeměně a nemohli by se podílet na revoluční práci (Renmin ribao 1950a).

Hlavními motivy nové kampaně tedy byl přísun nových členů strany, u kterých převládala ideologická nejednotnost spojená s pro stranu nevyhovujícím způsobem řízení, který se vyznačoval neschopností „správné práce s masami“. Problémy vykazovaly i staré kádry, které na základě svých zásluh z dob občanské války zpyšněly a vypěstovaly si „záslužné myšlení“ (*gongchen sixiang* 功臣思想) způsobující rozkoly mezi starými a novými kádry (Teiwes 1979: 125).

Z problémů uvnitř strany vycházely dva hlavní závadné styly práce, proti kterým byla kampaň namířena. Spolu související byrokratismus (*guanliao zhuyi* 官僚主义) a komandismus (*mingling zhuyi* 命令主义) se pojily zejména s neschopností kádrů správně pracovat s lidovými masami. Těm kádry pouze přikazují z pozice své moci a pozice byrokratického aparátu a nesnaží se o bližší spojení s lidem, které by mělo na základě Mao Zedongovy koncepce linie mas (*qunzhong luxian* 群众路线) spočívat v naslouchání jeho potřeb a zároveň v jeho správné výchově.

Ve vztahu s masami Mao Zedong komandismus kritizoval ještě během války na 7. stranickém sjezdu:

Komandismus je špatný v jakémkoli druhu práce, protože překračuje úroveň politického uvědomění mas a porušuje zásadu dobrovolné masové akce a odráží nemoc zbrklosti. Naši soudruzi si nesmí myslet, že to, co pochopili oni, pochopily masy stejně dobře jako oni. To, zda masy pochopily a jsou ochotny jednat, se pozná pouze tak, že se k masám vydáme a prozkoumáme je. Pokud to uděláme, můžeme se vyhnout komandismu.” (Mao Zedong 1945)

在一切工作中，命令主义是错误的，因为它超过群众的觉悟程度，违反了群众的自愿原则，害了急性病。我们的同志不要以为自己了解的东西，广大群众也和自己一样都了解了。群众是否已经了解并且是否愿意行动起来，要到群众中去考察才会知道。如果我们这样做，就可以避免命令主义。

V praxi se komandismus projevoval hrubým zacházením kádrů s obyvatelstvem, které některé kádry ospravedlňovaly tím, že masy jsou zaostalé a nedá se s nimi jednat jinak (Renmin ribao 1950d). Problém zaostalosti se týkal především nově osvobozených oblastí, kde místní obyvatelstvo nebylo znalé politických myšlenek komunistů a jeho politické povědomí mohly skutečně některé kádry hodnotit jako zaostalé, což vedlo k jejich frustraci a příklonu k hrubým a násilným metodám, přičemž tato výmluva byla pak vyšším vedením interpretována pouze jako zanedbání ideově výchovné práce s masami (Teiwes 1979: 117). Kromě toho někteří své komandování vysvětlovali tím, že když není zbylí, je lepší se uchýlit ke komandismu než ke chvostismu (*weiba zhuyi* 尾巴主义),²⁸ tj. vzdát se vedení a podřídit se vůli mas bez snahy o jejich výchovu.

Další záminkou pro komandismus bylo, že stanovená politika (*zhengce* 政策) byla v rozporu se zadáními (*renwu* 任务), které bylo obtížné plnit ve stanoveném čase ve spolupráci s málo uvědomělými masami (Renmin ribao 1950d). Takovou výmluvu strana odmítala s tím, že politika a z ní vycházející zadání jsou tvořeny na základě potřeb lidu a pokud s tím mají kádry problém, neumí správně aplikovat princip linie mas. Neschopnost správné práce s masami, kterým musí kádry hrubě vnucovat své příkazy pak stranický tisk interpretoval jako přebývajících vlivů

²⁸ Pojem chvostismus byl poprvé použit Leninem. Označoval takové aktéry komunistického hnutí, kteří svá rozhodnutí činí na základě populárních lidových názorů. To znamená, že namísto toho, aby byli předvojem proletariátu, jen se za ním táhnou jako „ocas“ (Lenin 1902).

myšlení z dob KMT u nových kádrů (Renmin ribao 1950e). Problémy v praktickém vykonávání politiky strany reálně vycházely také z její nejednoznačnosti, a to především v případě vztahu strany vůči bohatým rolníkům, kdy ze strany nižších kádrů docházelo k nepochopení záměrů KS, která na jednu stranu chtěla zničit společenské postavení bohatých rolníků, ale zároveň nadále udržovala jejich ekonomická práva ve snaze posílit hospodářství (Teiwes 1979: 129–130).

Kromě komandismu se kampaň dále soustředila na neduhy starých kádrů, které často zneužívaly svého postavení a měly sklony ke korupci a hedónismus (*xiangle sixiang* 享乐思想). Stranický tisk například udává případ, kdy si některé kádry v domnění, že si za své revoluční zásluhy zaslouží lepší zacházení, zabíraly pro své soukromé účely půdu určenou masám nebo záměrně odkládaly placení obilné daně. Jejich pocity zásluh pak dále vedly k aroganci vůči novým kádrům či lidem mimo stranu, což narušovalo sjednocující tendence nového režimu. V extrémních případech si pak některé kádry ze svých vedoucích pozic vytvářely vlastní pravidla a vymykaly se zákonům (Renmin ribao 1950f).

Kampaň roku 1950 probíhala za použití principů a metod stanovených během yan'anského období. Zúčastněné kádry tedy musely přistoupit ke studiu vybraných materiálů a podrobit se sebekritice vlastních prohřešků, které byly veřejně probírány. Ve své podstatě byla první nápravná kampaň padesátých let spíše mírnějšího charakteru a obešla se bez větších represálií. Kampaň skončila na sklonku roku 1950 s tím, že nejprve se do kampaně zapojily oblasti v severní Číně a až se zpožděním se z důvodu připravování pozemkové reformy přidaly oblasti na jihu. Během kampaně ÚV zároveň vydal pokyny ke konsolidaci strany, v rámci které se mělo budování strany orientovat především na městské oblasti, dělnickou třídu, rozvoj masových organizací a edukaci straníků i obyvatelstva. Zároveň byl do dokončení pozemkové reformy pozastaven příjem nových straníků a rozvoj stranických organizací ve venkovských oblastech (ÚV KS Číny 1950).

3.2.2 Převýchova myšlení

Od roku 1951 začala KS Číny postupně měnit svůj přístup k městskému obyvatelstvu a začala výrazněji vystupovat proti „buržoazním“ vlivům, které nejprve v rámci novodemokratického charakteru režimu období obnovy tolerovala. Jednou z významných skupin, u které bylo podle názoru stranického vedení nutné tyto vlivy odstranit a připravit ji tak na postupný přechod k socialismu, byli intelektuálové. Podobně jako v Yan'anu čekala intelektuály systematická ideologická převýchova.²⁹ Nicméně na rozdíl od yan'anského období, kde byli do kampaně zahrnutí intelektuálové již sympatizující s KS a jejich převýchova se tak týkala odstranění spíše menších ideových odchylek, skupina intelektuálů v rané ČLR byla přirozeně značně více heterogenní a z velké části se nejednalo o přívržence strany či vyznavače socialistických myšlenek a Mao Zedongova myšlení. Strana si byla vědoma významu intelektuálů pro jejich důležitost při ideologické práci a pro jejich převýchovu volila, alespoň zprvu, především výchovných metod osvědčených v obdobných nápravných kampaních, nicméně v průběhu času přístup vůči některým podskupinám intelektuálů značně přitvrdil.

Intelektuálové byli po vzniku ČLR vymezeni jako jedna ze skupin řadících se mezi „lid“, která je zároveň spojencem rolníků a dělníků (Lewis 1966: 907). Ve své nejširší definici se do třídy intelektuálů řadili obdobně jako v Yan'anu všichni s dokončeným nižším středním vzděláním (*chujī zhōngxué* 初级中学) a kromě „typických“ intelektuálů, jako jsou spisovatelé, učitelé či vědci, do stejné kategorie spadali i všichni studenti, inženýři či úředníci. Když na konci roku 1951 začínala kampaň za převýchovu myšlení (*sixiang gaizao yundong* 思想改造运动), měli ideovou převýchovou v rámci této kampaně projít všichni spadající do široké skupiny intelektuálů. S tím, jak zároveň začaly další kampaně cílicí na městské obyvatelstvo a jeho „buržoazní“ myšlení, zejména kampaň proti třem zlům, se

²⁹Pojem *sixiang gaizao* 思想改造 doslova znamená transformace myšlení. Překlad „převýchova“ je volný, nicméně odpovídající smyslu, podle kterého se člověk může zbavit svého „špatného třídního původu“ změnou svého myšlení.

záběr převýchovy myšlení zúžil především na vzdělávací systém (U 2007: 977-980).

Převýchovná kampaň de facto začala projevem premiéra Zhou Enlaie k vyučujícím a studentům Pekingské univerzity v září 1951, který následně přednesl i na dalších školách. Ve svém projevu Zhou Enlai mluvil o problematice třídního původu intelektuálů, z nichž většina podle premiéra pocházela ze statkářských nebo buržoazních rodin a nedá se tedy očekávat, že lidé z takových poměrů se přiblíží pozici dělnické třídy ze dne na den. To znamená, že aby se intelektuálové zbavili špatných vlivů svého původu, musí sami dlouhodobě pracovat na své vlastní převýchově, aby byli schopni zaujmout správný třídní postoj (*lichang* 立场). Jako příklad dal Zhou Enlai sám sebe, jakožto „středního intelektuála“ ze zchudlé feudální úřednické rodiny, která na jeho myšlení měla sice zprvu vliv, ale postupně se skrze vlastní píli, sebenápravu a ideové studium vypracoval v člověka, který správně chápe svou roli v postavení vůči dělnické třídě (Zhou Enlai 1951).

Základní princip převýchovy byl obdobný, jako u dalších obdobných kampaní. Její aktéři, tedy zejména učitelé, se museli zapojit do společného studia marx-leninských textů a projevů vrcholných představitelů KS Číny, navzájem se veřejně kritizovat a provádět sebekritiky. Velkou roli v kampani sehráli studenti, jejichž důležitost a význam jejich mládí v návaznosti na Májové hnutí propaganda okolo kampaně vyzdvihovala. Studenti byli zároveň cílem i nástrojem kampaně, protože se sice na jednu stranu podrobovali vlastní převýchově, ale zároveň se podíleli na převýchově svých učitelů, když se zúčastňovali studijních zasedání pedagogů a dohlíželi na jejich doznání a sebekritiku. Vyučující tak byli pod o to větším tlakem, protože kontrola ze strany angažovaných studentů byla značně přísnější, než ze strany mnohdy obdobně smýšlejících kolegů (U 2007: 981–982).

Základním cílem převýchovy bylo ideologické sjednocení intelektuálů, jako tomu bylo v Yan'anu. Důležitost jednoty myšlení stranický tisk ilustroval krátce po začátku kampaně při příležitosti výročí studentského „hnutí 9. prosince“ (*Yi'er lingjiu yundong* 一二·九运动), během kterého studenti v roce 1935 svoláním

masové demonstrace v Beipingu (北平, dnešní Peking) požadovali po kuomintangské vládě, aby aktivněji zakročila vůči japonské agresi. Protestující v roce 1935 byli převážně levicově orientovaní studenti a komunistická strana si jeho úspěchy z velké části přisvojila k propagandistickým účelům, právě jako v případě kampaně za převýchovu myšlení, v jejímž kontextu stranický tisk připomněl význam Mao Zedongova myšlení a odloučení se od neproletářských myšlenek:

Bez vedení Komunistické strany Číny a Mao Zedongova myšlení by hnutí 9. prosince mohlo mít krátké trvání a podobně jako některá studentská hnutí v čínských dějinách mohlo rozkvést, ale nepřinést ovoce. Vedení KS Číny a vůdčí myšlenky Mao Zedonga se uplatňovaly ve všech aspektech hnutí od jeho počátku. Hnutí 9. prosince je faktickým důkazem, že pokud se v určité době nebo v určitém ohledu hnutí neshoduje s Mao Zedongovým myšlením, tak poté hnutí v té době nebo v tom ohledu vykazuje stagnaci a ztráty.(...) Hnutí vedené proletářským myšlením, pokud nepřemění maloburžoazní myšlení, bude jím podkopáváno, čímž hnutí změní svou tvář a utrpí porážku. Je proto zcela nezbytné přeměnit maloburžoazní myšlení a usnadnit proces jeho proletarizace v zájmu lidu a revoluce. (Renmin ribao 1951d)

如果没有中国共产党和毛泽东思想的领导，“一二·九”运动也有可能昙花一现，也有可能如中国历史上有些学生运动一样，开了花也不能结实。中国共产党的领导和毛泽东思想的领导从运动开始起就贯彻到运动的各个方面。“一二·九”运动中的事实证明，如果在某一时候或某一方面不合乎毛泽东思想，那一时候或那一方面的运动，就表现出迟滞和损失。(…)无产阶级思想领导的运动，如果不去改造小资产阶级思想，就会被小资产阶级思想所侵蚀，使得运动改变了面貌而遭受到失败。因此，为了人民和革命的利益，把小资产阶级思想加以改造，促进它无产阶级化的过程，是完全必要的。

Pro sjednocení myšlení intelektuálů tak bylo třeba zbavit se „neproletářského myšlení“ a s ním spojených prohřešků, mezi něž se řadily proamerické postoje či povýšenost nad rolníky a dělníky. Podle strany byli mezi intelektuály i tajní přívrženci KMT. Na základě závažnosti těchto myšlenkových prohřešků a vztahu ke straně a proletariátu pak stranické orgány intelektuály rozdělovaly do jednotlivých podskupin, kterým určovaly, jak s nimi bude nadále zacházeno. Ti kteří s režimem bez problémů kooperovali a převýchově se podrobili, byli řazeni mezi „progresivisty“ (*jindu fenzi* 进步分子) a strana je využívala pro své účely, nehledě na to, zda dříve zastávali funkce v kuomintangském aparátu. „Střední

prvky“ (*zhongjian fenzi* 中间分子) sdílely výše uvedené rysy, ale provinily se projevy „buržoazního“ smýšlení, jako je např. přílišný individualismus. „Zaostalé živly“ (*luohou fenzi* 落后分子) měly nevraživý postoj k vládě KS Číny, zatajovaly důležité aspekty svého života a provinily se amorálním chováním. Mezi „reakcionáře“ (*fandong fenzi* 反动分子) se obvykle řadili bývalí představitelé kuomintangské vlády, kteří v minulosti aktivně bojovali proti komunistickému hnutí, ale na rozdíl od „kontrarevolucionářů“ (*fan geming fenzi* 反革命分子), se pokusili zapojit do převýchovné kampaně (U 2007: 986).

Veškerá kulturní činnost se i během období obnovy měla řídit zásadami, které Mao Zedong představil během svých Projevů v Yan’anu. Na jejich dodržování dohlížel byrokratický aparát v čele s Ministerstvem kultury vedeném se spisovatelem Mao Dunem 茅盾, který byl zároveň předsedou Všečínského svazu literárních pracovníků (*Zhonghua quanguo wenxue gongzuozhe xiehui* 中华全国文学工作者协会), roce 1953 přejmenovaném na Svaz čínských spisovatelů (*Zhongguo zuojia xiehui* 中国作家协会). Tento svaz byl jednou z devíti kulturních organizací sdružených v širším Čínském svazu literárních a uměleckých kruhů (*Zhongguo wenxue yishu jie lianhehui* 中国文学艺术界联合会), který byl jednou z největších „lidových“ organizací založených v roce 1949. Cílem těchto organizací bylo sdružovat umělce a zároveň skrze dohled ÚV KS a straníky uvnitř svazů prosazovat stranický pohled na umění a literaturu (Boorman 1963: 27–28).

V návaznosti na převýchovné snahy a odstraňování „buržoazních“ vlivů došlo v první polovině 50. let k několika případům radikálního ovlivňování literatury a umění ze strany komunistického režimu, především pomocí útoků na spisovatele, badatele a další intelektuály.³⁰ V roce 1954 proběhla veřejná kritika uznávaného nemarxistického literárního vědce Yu Pingboa za jeho přístup k analýze klasického románu *Sen v červeném domě* (*Hong lou meng* 红楼梦), který údajně nedostatečně reflektoval sociálně-politický význam románu, za což byl svými

³⁰ Jedním z prvních výrazných výpadů proti intelektuálům byla kampaň proti filmu *Život Wu Xuna* (*Wu Xun zhuan* 武训传), která proběhla v květnu 1951 v Lidovém deníku. Filmu byly vyčítány především „liberální“ tendence a idealizace feudalismu (Yu 1951).

kritiky³¹ označován za „buržoazního idealistu“. Na Yu Pingboův případ se nabalila i kritika a odsouzení přebývajícího vlivu jednoho z hlavních představitelů Hnutí za novou kulturu (*Xin wenhua yundong* 新文化运动) Hu Shia 胡适, na jehož interpretaci klasického románu Yu Pingbo navazoval, společně s kritikou někdejšího Lu Xunova blízkého přítele Feng Xuefenga, který se Yu Pingboových postojů zastával (T. H. Chen 1959: 84–85).

Tyto útoky, začínající v druhé polovině roku 1954, přišly po krátkém období, kdy strana svůj ideologický nátlak vůči intelektuálům dočasně na několik měsíců uvolnila (Goldman 1967: 106-113). Právě této chvíle využil prominentní marxistický spisovatel a literární teoretik Hu Feng 胡风, někdejší spolupracovník Lu Xuna, který zároveň čerstvě zasedl jako delegát v prvním Všečínském shromáždění lidových zástupců a zastával vrcholné funkce ve Svazu spisovatelů, k tomu aby ÚV KS Číny předložil svou „Zprávu o skutečném stavu umění a literatury po osvobození“. V té se Hu Feng poměrně radikálně vyjádřil ke způsobům, jakými se v ČLR po roce 1949 nakládalo s literaturou. Jeho kritika nemířila přímo na samotné vedení strany a nezpochybňovala základní požadavky pro umění a literaturu stanovené Mao Zedongem v Yan'anu, ale mířila primárně na samotné vykonavatele stranické politiky, tedy zejména vysoce postavené představitele literárních kruhů, jako byl například Hu Fengův sok Zhou Yang 周扬, který zastával vysoké funkce na Ministerstvu kultury a stranickém oddělení propagandy. Hu Fengova stížnost se nesečkala s úspěchem a ačkoliv se brzy podrobil sebekritice, straně jeho „převýchova“ nestačila a spustila vůči němu a jeho obdobně smýšlejícím kolegům v roce 1955 kampaň, během které byl Hu Feng zatčen, především kvůli obvinění z kontrarevoluční činnosti (Goldman 1967: 129–157). Hu Feng ztrávil následujících 25 let ve vězení a plně rehabilitován byl až roku 1988, tři roku po své smrti (Hung 2020: 175).

V období převýchovné kampaně započaté v druhé polovině roku 1951 nedosahovaly veřejné útoky na spisovatele takového rozsahu, jako tomu bylo

³¹ Kampaň proti Yu Pingboovi začala publikací kritického článku v deníku *Guangming ribao* 光明日报 dvou středoškolských učitelů Li Xifana 李希凡 a Lan Linga 蓝翎. Za jejich postoj ve sporu o *Sen v červeném domě* se postavil i Mao Zedong (Kaminski 2017).

v případě kampaně proti Hu Fengovi. Ve stranickém tisku lze nicméně nalézt případy článků kritizující soudobá literární díla pro jejich „buržoaznost“ či nedostatečné následování Yan’anský projevů. Jako příklad lze uvést článek v Lidovém deníku ze 17. února 1952, který upozorňoval na chyby a nedostatky v románu *Bojovat až do zítřka* (*Zhandou dao mingtian* 战斗到明天) spisovatele Bai Rena 白刃.³² Bai Ren strávil část svého mládí na Filipínách, kde získal čínské středoškolské vzdělání, získal první novinářské zkušenosti během práce pro *Krajanské obchodní noviny* (*Huaqiao shangbao* 华侨商报) a dostal se do prvního kontaktu s komunistickými myšlenkami v rámci protijaponských vlasteneckých kruhů okolo místního čínskojazyčného časopisu *Měsíčník Spása* (*Jiuwang yuekan* 救亡月刊) a krátce po vypuknutí války s Japonskem se vrátil do Číny a v roce 1938 dorazil do Yan’anu, kde studoval na Protijaponské vojensko-politické univerzitě (*Kangri jun zheng daxue* 抗日军政大学) a vstoupil do strany. Následně během zbytku protijaponské války a občanské války doprovázel armádu jako novinář a propagandistický pracovník a právě na jeho válečných zkušenostech je založen jeho román *Bojovat až do zítřka* (Lin Zihan 2021).

Kritický článek v Lidovém deníku, jehož autorem byl Yuan Shuipai 袁水拍, v té době zástupce ředitele umělecko-literární sekce Lidového Deníku (Wenyi bao 2023), Bai Renově románu vytýkal, že „zkresluje historickou pravdu a vedení lidu a strany a nahrazuje vedení třídy pracujících maloburžoazií.“ Ústřední problém románu tkví v hlavních postavách, které jsou všechny původem „buržoazní intelektuálové“, zatímco postavy rolníků, dělníků či vojenských kádrů jsou jen vedlejšími postavami na pozadí děje. Bai Ren si měl intelektuály vybrat účelově, aby ukázal jejich proměnu během interakcí s válkou a lidem, nicméně k takové proměně podle Yuan Shuipaie nedošlo a hlavní postavy mají na konci příběhu stejné „buržoazní“ myšlenky a city jako na začátku.

Hlavní postava románu Sha Fei se tak například opakovaně dopouští prohřešku „individualistického heroismu“ (*geren yingxiong zhuyi* 个人英雄主义), což znamená, že se pouští do nebezpečných situací kvůli tomu, aby předvedl své

³² Vydalo v roce 1951 Politické oddělení Středojihní armády (*Zhongnan jun qu zhengzhi bu* 中南军区政治部).

schopnosti či aby se nezahanbil před ostatními, namísto aby jednal nezištně pro dobro ostatních. Po zranění v jednom z bojů Sha Feiovi zůstane na tváři jizva, kvůli které se obává, zda o něj bude mít stále zájem hrdinka románu Lin Man, která ho ale ujistí, že pravá krása není ve vzhledu. Toto vyústění pobouřila kritika Yuan Shuipaie, podle kterého se jedná o scénu jako z „nudného maloburžoazního dramatu (小资产阶级的一幕无聊活剧).“

Bai Ren se ve svém textu dopustil dalších „prohřešků“, například když vykreslil poměry v oblastech kontrolovaných komunistickým vojskem jako příliš zaostalé nebo když popsal vztahy mezi nadřízenými a podřízenými v armádě jako ve staré byrokracii, když v románu napsal, že je mezi nimi vztah jako „když kočka není doma, myši mají prě 家中没有猫，老鼠瞎胡闹.“ Zároveň Bai Ren chyboval, když jednoho z vedoucích vojenských kádřů v románu vykreslil jako militaristu, když mu dal přezdívku Král Yan 阎王爷, který je v čínské mytologii králem pekla a jeho jménem se označují obzvláště krutí lidé. Kromě toho se Bai Ren dopuští chyb i při popisu japonských nepřátel, jež líčí jako lidi, kteří mají svědomí a vyčítají své hříchy.

Yuan Shuipaiovi nevadilo, že intelektuálové mají v románu významnou roli, ale že hlavním problémem je, že neprošli dostatečnou proměnou a nejsou tak dobrým příkladem, protože „rozhodně nereprezentují vynikající kádry ve straně, kteří přes svůj neproletářský původ získali stranické vzdělání, prošli nespočtem cvičení, utvořili pevné pouto s rolníky, dělníky a vojáky, prošli převýchovou myšlení a stali se intelektuály pracující třídy (完全不能代表我们党内许多优秀的知识分子，他们虽则是非无产阶级出身，但受到了党的教育，经过了无数锻炼，已经和工农兵密切结合，改造了思想，成为工人阶级知识分子了).“

Při pohledu na pozadí Bai Renova života lze usuzovat, že si intelektuály, mezi něž se sám řadil, skutečně vybral účelně a chtěl je představit v dobrém světle, ale nebyl dostatečně ostražitý vůči tomu, jak o nich psát. Bai Ren zároveň svůj román psal a vydával v době, kdy byl přístup k „buržoazním“ myšlenkám mírnější a jeho kritika přišla až s utužením poměrů na konci roku 1951. Nicméně jak na konci své kritiky poznamenává Yuan Shuipai, Bai Ren měl především lépe studovat Mao

Zedongovy Yan'anské projevy a věnovat pozornost pasáži, kde Mao o problémech vykreslování maloburžoazní inteligence v literatuře hovoří (Yuan Shuipai 1952).

Kritika Bai Rena vyšla i v dalších tiskovinách a spisovatel na ni reagoval sepsáním sebekritiky svého myšlení a díla, která vyšla veřejně pod názvem *Odhodlání napravovat chyby a učit se od začátku* (*Juexin gaizheng cuowu, cong tou xueqi* 决心改正错误, 从头学起). V té Bai Ren přirozeně všechny chyby ve svém díle přiznal s tím, že kritika jeho osoby byla pro něj povzbuzením, aby si uvědomil, že „v hloubi jeho duše stále přetrvává maloburžoazní království³³ a v jeho tvorbě je silná maloburžoazní ideologie (自己灵魂的深处, 仍然是个小资产阶级的王国, 自己创作思想中, 存在着浓厚的小资产阶级的思想意识).“ Aby napravil své myšlení, Bai Ren slíbil, že bude od začátku znovu studovat marxismus-leninismus a Mao Zedongovo myšlení (Bai Ren 1952).

Bai Renův příklad v praxi ukazuje průběh vymáhání zásad principů tvorby literatury stanovených v Mao Zedongových Projevech. Hlavním problémem „buržoazních“ intelektuálů tedy bylo, že se nedokázali odpoutat od svého původu a nadále zastávali „buržoazní“ postoj a nebyli schopni přiblížit se postoji těch, pro koho měli literaturu tvořit, tedy rolníků, dělníků a vojáků. Nestačilo, aby byli přesvědčenými marxisty podporujícími zájmy dělnické třídy, protože v takovém případě ještě nemuseli svůj intelektuální, povýšený postoj.

3.2.3 *Boj proti třem zlům*

Jak bylo v předchozí podkapitole řečeno, základní definice intelektuálů se nevztahovala jen na spisovatele či univerzitní učitele, ale také na velkou část obchodníků, státní správy nebo stranických kádrů, kteří dosáhli středoškolského vzdělání. Na tyto skupiny se kampaň za převýchovu nevztahovala a na místo toho se stali terčem kampaně proti třem zlům. Tato kampaň byla vyhlášena ve stejném období jako kampaň za převýchovu myšlení, tedy na sklonku roku 1951, a oficiální důvody jejích záměrů byly převážně praktické. Základním cílem kampaně bylo odstranit „tři zla“ v podobě zpronevěry (*tanwu* 贪污), plýtvání

³³ Toto spojení použil Mao Zedong ve svých Yan'anských projevech.

(*langfei* 浪费) a byrokratismu (*guanliao zhuyi* 官僚主义), ke kterým mělo docházet jak ve státní správě, tak uvnitř strany samotné a jejich potlačení mělo přispět k úsporám v hospodaření státu ohroženého probíhající válkou v Koreji. Reálné motivace i cíle kampaně jsou ale při jejím bližším zkoumání komplikovanější.

K úsporným snahám cílícím na zpronevěru a plýtvání docházelo ještě před začátkem kampaně proti třem zlům v průběhu roku 1951 v podobě předcházející kampaně za zvýšení produkce a úspory (*zengchan jieyue yundong* 增产节约运动), která probíhala zejména na severovýchodě pod správou Gao Ganga 高岗. Její průběh si postupně pod svou kontrolu převzal sám Mao Zedong, který začal být otázkou problému korupce ve straně a státní správě čím dál více pohlcen. Když kampaň v listopadu 1951 začínala, Mao Zedong její iniciování téměř nekonzultoval se zbytkem vedení strany a podepisoval svá vlastní prohlášení jménem celého ÚV KS, což se podepsalo na jejím následném průběhu, který svou dramatičností v mnohém připomínal pozdější excesy Mao Zedongovy politiky (Sheng 2006).

Kampaň proti třem zlům měla být de facto vnitrostranickou a vnitrostátní protikorupční čistkou, nicméně Mao Zedong pro její provedení znovu zvolil způsob masové kampaně v „yan'anském“ stylu se zapojením lidových mas. Do kampaně se zapojily všechny úrovně strany a státní správy společně s lidovými organizacemi, které pomáhaly odhalit ty, kdo se provinili páčáním kampaní vytyčených přestupků. Ti byli následně donuceni přistoupit k vlastní sebekritice, nicméně v případě kampaně proti třem zlům byl prostor pro vlastní nápravu skrze přiznání chyb a ideově výchovnou práci oproti jiným kampaním značně omezen. To přirozeně vycházelo z charakteru vymezených prohřešků. Zatímco „byrokratismus“, jakožto závadný styl práce, vyznačující se především odtržením od lidových mas, byl ze své podstaty potenciálně napravitelný, v případě plýtvání a především zpronevěry se již jednalo o zločiny, které musely být potrestány. Byrokratismus byl zároveň vnímán jako podhoubí pro korupci a plýtvání, což znamenalo, že obvinění z těchto zločinů mohlo vzniknout jen na základě

pochybení kádrů v jejich stylu práce. I díky tomu byl záběr kampaně značně široký.

Rozsahu kampaně přispíval i nátlak Mao Zedonga, který vyžadoval, aby byla čísla odhalených co možná nejvyšší. To vytvářelo tlak na nižší patra strany, která byla nucena provádět kampaň v co možná nejširší míře, kvůli čemuž mohlo docházet i k falešným obviněním. Tresty za korupční jednání byly velmi přísné v rozsahu od ztráty funkce, přes odnětí svobody až po trest smrti. To ve spojení s povahou kampaně, kdy se mohl téměř kdokoliv stát její obětí, vyvolávalo silnou atmosféru strachu, která vedla řadu kádrů až k sebevraždě. Protože mohla kampaň zasáhnout téměř kohokoliv, což by ve výsledku mohlo stranu výrazně paralyzovat, přistoupil Mao Zedong později k částečnému ústupku a u nižších přestupků zpronevěry mohlo dojít k odpuštění, čímž se kampaň zacílila na „lovení tygrů“ (*da hu* 打虎), tedy těch kdo se dopustili vážnějších provinění. I přesto se ale kampaň projevila značně negativně na čínském hospodářství, což nakonec v květnu 1952 vedlo Mao Zedonga k ukončení její nejhrolivější fáze.

Kromě samotného smyslu potírání korupčního jednání bylo také cílem kampaně omezit „buržoazní“ vlivy ve straně a státní správě. Ty byly problémem zejména přetrvávajícího personálu z dob kuomintangského režimu a nových kádrů, které ještě neprošly dostatečnou ideologickou nápravou. „Buržoazní“ vlivy nicméně působily i na staré kádry, které v rámci novodemokratické povahy režimu po roce 1949 byly v interakci s třídou buržoazie, což u nich zvyšovalo jak riziko korupčního jednání, tak potenciální ovlivnění „buržoazním“ myšlením. Protiburžoazní charakter kampaně posílil zejména po lednu 1952, kdy se ke kampani proti třem zlům přidala souběžně probíhající kampaň proti pěti zlům, tedy úplatkářství (*xinghui* 行贿), krádeži státního majetku (盗骗国家财产), daňovým únikům (*toushui loushui* 偷税漏税), podvodům (*tougong jianliao* 偷工减料) a krádeži státního hospodářského tajemství (*daozei guojia jingji qingbao* 盗窃国家经济情报), která byla zaměřena především proti buržoazním skupinám, především obchodníkům a dalším podnikatelům (Chen T.H. 1953: 10).

To, jak obě kampaně společně cílily na odstranění problémů způsobených interakcí mezi stranou a třídou buržoazie, dobře ilustruje příklad Wang Qiho 王起, k němuž máme k dispozici původní pramen. Wang Qi byl v první polovině roku 1952 vyšetřován nejen kvůli případům zpronevěry, ale také silicím „buržoazním“ vlivům v jeho myšlení a chybám ve stylu práce.

Wang Qi se stal terčem kampaně jako zástupce ředitele Úřadu pro obchod a průmysl (*Gongshangju fujuzhang* 工商局副局长) ve městě Ganzhou v provincii Jiangxi, kterým byl od dubna 1950. Do města Ganzhou přišel Wang Qi zřejmě v září 1949, nejprve pracoval 8 měsíců pro městský obvod, načež byl přeřazen do obchodní kanceláře, což vnímal jako kariérní sestup. Wang Qi byl členem strany, který se za války zúčastnil bojů na severovýchodě, odkud pocházel. Řadil se tak mezi staré kádry a z dostupných informací lze usuzovat, že byl v době nově vznikající ČLR stranou jako další z mnoha kádrů vyslán do jižních „nově osvobozených“ oblastí.

Wang Qiovými přečiny se během kampaně zabývala Inspekční skupina boje proti třem zlům Úřadu pro obchod a průmysl města Ganzhou 赣州市工商行政管理局三反检查小组, která připravila pro účely této práce dostupný dokument *Předběžné materiály ke korupci a ztrátě postoje zástupce ředitele Úřadu pro obchod a průmysl soudruha Wang Qiho* 工商局副局长王起同志贪污腐化丧失立场的初步材料. Protože se jedná pouze o předběžné materiály inspekční skupiny, není zřejmé, jaký byl další postup vůči Wang Qimu a zda byl za své prohřešky nějak významněji potrestán. Wang Qi nicméně na obvinění reagoval sepsáním sebekritiky, ve které se zpovídá ze svých „buržoazních“ prohřešků, což indikuje, že mu bylo umožněno se alespoň částečně očistit participací v kampani.

Materiály inspekce přímo nezmiňují, zda Wang Qi svými proviněními spadal do kategorie „tygrů“, mezi něž se měli řadit ti, kdo se dopustili celkové zpronevěry alespoň tisíce yuanů (Sheng 2006: 69).³⁴ Zpráva inspekční skupiny vypočítává několik ekonomických prohřešků, kterých se Wang Qi dopustil, a u některých

³⁴ Částky v dostupných pramenech z roku 1952 jsou uváděny před přeceněním yuanu v roce 1955, kdy z důvodu boje s hyperinflací došlo k přechodu ze starého yuanu na nový s kurzem 1:10 000. Z důvodu přehlednosti jsou částky v této práci uváděny v přepočtu na nový yuan.

zmiňuje i celkové částky zpronevěry či škody, kterou způsobil. Nicméně není zřejmé, jakým způsobem se všechny tyto kategorie prohřešků sčítaly, a je tak obtížné určit, zda byl Wang Qi „tygrem“ či nikoliv.

Wang Qiho provinění se týkala především zneužívání jeho pozice člena orgánu řídicího obchodu a jeho podmínky ve městě a jeho vztahů s místními obchodníky, které měl údajně ze své funkce zvýhodňovat. Kromě korupce, plýtvání či falšování účtů v částkách několika set yuanů tak Wang Qi například vědomě porušil zákon tím, když za využití veřejných peněz podnikal společně se „spekulantem“ (*jianshang* 奸商) Lai Zhigangem 赖志刚 v produkci dřeva, fazolí a dalšího zboží. Tím se provinil vůči nařízení strany, které státním a stranickým orgánům zakazuje zapojování se do komerční produkce a zároveň pošpinil jméno vlády, kterou ze své funkce zastupoval (Inspekční skupina 1952: 4).

Spíše než Wang Qiho podnikání a korupce je zajímavé pozadí jeho jednání, které ve své sebekritice vysvětluje vlivem městského buržoazního prostředí na své myšlení. Z jeho výpovědi je patrné, že jedním z hlavních problémů bylo nepochopení složitého vztahu k postoji strany vůči buržoazním silám v novodemokratickém režimu, se kterými je třeba „se sjednocovat i bojovat“ (*yao tuanjie you douzhen* 要团结又斗争):

Od té doby, co jsem se zapojil do revoluce, jsem většinu času pracoval na venkově, kde byla hranice mezi třídou rolníků a třídou statkářů jasně vymezena. Ideologická hranice mezi proletariátem a buržoazií ale byla velmi nezřetelná. Po příchodu do města Ganzhou jsem se s kapitalisty na základě ideologie sbližoval neochotně a nahlížel na ně jako na statkáře. Když jsem byl převeden na práci v průmyslu a obchodě, znal jsem sice teoreticky kurz, že s buržoazií je třeba se sjednocovat a bojovat proti ní, ale v otázce ekonomiky jsem nevěděl, že kapitál je třeba omezit, takže jsem byl postupně ovlivněn buržoazními myšlenkami. (Wang Qi 1952: 1)

我参加革命以来，多是在农村工作。对农民阶级和地主阶级的界线分得明确。但对无产阶级和资产阶级的思想界线是非常模糊的。进入赣州市以后，对待资本家从思想上不愿与他们的接近，当作地主阶级看待，后调工商工作时，虽然在理论上知道对资产阶级要团结又斗争的方针，但在经济上根本不知道是节制资本，因此就逐渐的被资产阶级的思想影响了。

Poté, co Wang Qi začal pracovat pro Úřad pro obchod a průmysl, sblížil se s místními podnikateli, zejména s Lai Zhigangem, od kterého se nechal zvat na jídlo a přijímal od něj dary. V té době pak byl nejvíce zasažen „pocukrovanými kulkami“ (*tangyi paodan* 糖衣炮弹) kapitalistů³⁵, kvůli kterým u něj „začalo klíčit buržoazní myšlení a místy jim záviděl jejich zkažený život, myslel si, že kapitalisté jsou produktivní a ve všech směrech dobří, aniž by si uvědomoval, že buržoazie je vykořisťovatelská třída, nejprohnanější a nejúpadkovější zdegenerovaná parazitická vykořisťovatelská třída v dějinách (资产阶级的思想就开始萌芽, 在某些地方羡慕他们的腐化生活, 认为资本家会搞生产, 各方面还不错, 没有认清资产阶级是一个剥削阶级, 历史上最狡猾最腐朽的没落寄生剥削阶级) (Wang Qi 1952: 4–5).“

S rozvojem buržoazního myšlení začal být Wang Qi více marnotratný a kupoval si příliš luxusní věci, jako jsou hedvábné košile, ratanovou postel, lněné ponožky na léto, značkové parfémové mýdlo či pero značky Parker. Kromě toho se často stravoval v restauracích a obecně vedl extravagantní (*shechi* 奢侈) a rozhazovačný život (*huihuo* 挥霍), čímž dával špatný příklad lidovým masám (Inspekční skupina 1952: 15).

Kromě své rozmařilosti se Wang Qi kál i ze svého individualistického myšlení, kvůli němuž dával své zájmy před zájmy strany a lidu. Wang Qiho individualistické myšlení se neprojevovalo pouze v jeho korupčním jednání, ale i v jeho citech. První záchvěv individualismu se u něj objevil záhy po jeho příchodu do Ganzhou, když se mu začalo stýskat po rodině. Tento lidsky přirozený cit pak Wang Qi ve své sebekritice hodnotí jako přežitek staré společnosti, který není hodný správného straníka:

V té době jsem neměl o Ganzhou příliš zájem a práce nestačila k uklidnění lítostné myšlenky nad mým příchodem na jih, kde to není tak dobré, jako na severovýchodě. Zároveň jsem práci ve městě nikdy předtím nevykonával a nevyznal jsem se v místní situaci, takže jsem myslel na rodinu — Kdy se budu moct vrátit domů na severovýchod podívat se za rodiči. Už je tomu přes čtyři roky, co jsme se neviděli!

³⁵ Tento termín používal Mao Zedong ve smyslu „lákaadel“ buržoazního životního stylu, která vnímal jako značné nebezpečí pro proletariát v režimu nové demokracie (Mao Zedong 1949).

Který rok se znovu shledáme? (...) Takové myšlenky byly počátkem individualistického myšlení (při partyzánských bojích na severovýchodě jsem žádné individualistické myšlenky neměl), které odsouvalo zájmy strany na druhou kolej ve prospěch mých vlastních zájmů, když jsem fantaziroval o osobních touhách, jako je pojem rodiny. Měl jsem také pochybnosti, zda mi organizace může důvěřovat a zda na mě bude nahlížet tak, že takovýto druh myšlenek je sektářským myšlením staré společnosti, nikoli myšlením revolucionáře, zejména komunisty, který zasvětil svůj život straně a lidu, a který by měl organizaci zcela důvěřovat a bezmezně se na ni spoléhat. (Wang Qi 1952: 2)

当时对赣州市没有多大兴趣，工作不够安心其主要思想来南方有些后悔，不如东北好，同时城市工作没做过，对情况不熟悉，当时思想上就考虑家里——何时回东北家中看父母。有四年多没见面了！再见时是何年？认为市里的领导对我不了解，思想要去南昌或者乡下对我不了解的领导下来工作较好，（上述思想不到一个月即纠正了）。(…) 这种思想是个人主义的思想开始（在东北打游击时没有什么个人主义思想）把党的利益放在后边，为了自己私人利益，幻想着个人的欲望如家庭观念。另外还怀疑组织对我的工作能否信任，对我如何看法，这一种思想是旧社会宗派主义的想法，而不是一个革命者应有的想法，尤其是一个共产党员终身献党与人民，要完全相信组织，依靠组织，不应有任何怀疑。

Když se Wang Qi ve městě již více etabloval, jeho individualismus se začal projevovat zvýšeným sebevědomím a pýchou. Po dokončené práci chtěl, aby mu lidé říkali, že je ve své práci dobrý, což znamená, že znovu nemyslel a nejednal v zájmu strany a lidu, ale sebe sama a zároveň se přílišným lpěním na své vlastní úspěchy dopouštěl „individualistického heroismu“.

Ve svém stylu práce ve vedení úřadu se Wang Qi dopouštěl „byrokratismu“ a „potlačování demokracie“ (*yazhi minzhu* 压制民主) například tím, že se nesnažil být ve styku s větším počtem kádrů a spoléhal se jen na úzkou skupinu vedoucích oddělení (*guzhang* 股长). Ve styku s ostatními byl často nevrlý a dokázal lid i ostatní kádry zastrašovat, což vedlo k tomu, že se ho na začátku kampaně báli nahlásit, i když věděli o jeho některých nekalých praktikách, jako bylo padělání účtů (Inspekční skupina 1952: 7–9).

Kromě těchto v této době běžných přečinů v myšlení a stylu práce vytýká Inspekční skupina Wang Qimu také jeho vztah k ženám. Jako příklad „patriarchálního chování“ (*jiazhangzhi zuofeng* 家长制作风) tak zpráva uvádí, že měl opakovaně říkat věty znevažující úlohu žen typu: „Co může žena dělat, když

se vdá, tak vychovává děti, musí se zotavovat a nemůže vykonávat práci“ (女人能做什么, 结了婚就是养小孩时又要休养, 工作不能做) (Inspekční skupina 1952: 8). V dobovém tisku se přitom další zmínky o tomto typu závadného chování nevyskytují.

Wang Qiho chování bylo problematické i ve vztahu k jeho ženě Jian Qijiang 简启江, která pocházela z buržoazní rodiny. Pracovala jako učitelka na základní škole a pod vlivem svého vedení se chtěla přidat ke Komunistickému svazu mládeže (*Zhongguo gongchan zhuyi nianqing tuan* 中国共产主义青年团) a stát se kádrem. Wang Qi ji ale nicméně od tohoto plánu odradil s tím, že stát se kádrem je velmi náročné a pracovala by potom nanejvýš jako nemocniční sestra, která nemá takové postavení jako učitelka. Inspekční skupina tuto příhodu vysvětluje jako další Wang Qiho snahu upřednostňovat své vlastní zájmy před zájmem strany, nicméně v kontextu předchozí kritiky Wang Qiho vztahu k ženám se lze domnívat, že chtěl zabránit kariérnímu růstu své ženy (Inspekční skupina 1952: 13–14).

Kampaň proti třem zlům byla ve svém základu protikorupční čistkou. Jak dobře ilustruje případ Wang Qiho, jejím smyslem ale nebylo jen odstranění samotné korupce a plýtvání ve snaze ochrany veřejných financí, ale také eliminace samotného podhoubí „buržoazních“ myšlenek, které se ve straně šířily po jejím kontaktu s městským obyvatelstvem, kterému bylo stále dovoleno svobodné podnikání. Kromě obvinění z korupčních zločinů, za které hrozily vysoké tresty, se tak kampaň v mnohém příliš nelišila od převýchovy myšlení intelektuálů a stejně jako u nich šlo především o vyjasnění a upevnění třídního postoje proviněných a jejich vztahu k dělnické třídě a maloburžoazii.

3.3. Shrnutí

První roky existence ČLR znamenaly pro KS Číny výzvu v podobě konsolidace moci na nově získaném území, jehož obyvatelstvo do té doby nebylo vystaveno komunistické ideologii. Protože si strana nemohla dovolit ihned budovat socialismus, musela se nejprve spojit se svými ideologickými nepřáteli v podobě

třídy buržoazie, aby zajistila dostatečný hospodářský rozvoj země, který byl předpokladem pro vstup do socialistické fáze. Ačkoliv měla buržoazie v novém režimu své zastoupení, KS Číny od začátku počítala s jejím postupným odstraněním, k němuž částečně docházelo již během let období hospodářské obnovy. Hlavním nástrojem práce s obyvatelstvem v této době byly masové politické kampaně, které kromě odstranění nepřátel režimu měly za cíl politickou mobilizaci obyvatel, kteří se tak skrze tyto kampaně učili správně chápat ideologii nového režimu. Dalším cílem masových politických kampaní bylo vytvořit pozici KS jakožto jediné možné autority ve státě.

Masové kampaně po vzoru yan'anské nápravy stylu práce nemířily jen na běžné obyvatelstvo, ale i na stranické a nestraničné kádry obsluhující byrokracii nového státu. Pomocí těchto kampaní strana především vymáhala disciplínu při dodržování stranické politiky linie mas a zajistila si obnovení ideologické čistoty strany, která byla narušena přílivem nových kádrů a interakcí s buržoazií. Ve výsledku lze nápravné kampaně počátku 50. let interpretovat jako snahu strany o dodržení jejího pevného ideologického kurzu, který byl ohrožen povahou „novodemokratického“ uspořádání.

4. Náprava stylu práce v Xi Jinpingově éře

Tato kapitola se zabývá projevy nápravy stylu práce v období vlády generálního tajemníka Xi Jinpinga od roku 2012 do současnosti. V první části se kapitola věnuje vývoji ideologických a výchovných kampaní, které tvoří základ pro Xi Jinpingovu snahu o sjednocení strany pod svým vedením skrze nápravu strany. Druhá část líčí Xi Jinpingovu protikorupční kampaň jako součást praktického vykonávání stranické nápravy a závěrečná část shrnuje nejaktuálnější vývoj nápravy stylu práce ve straně.

4.1 Kontext Xi Jinpingovy éry

Období vlády Xi Jinpinga, trvajícím od roku 2012, kdy se po 18. stranickém sjezdu stal generálním tajemníkem ÚV KS Číny, až do současnosti, se vyznačuje silnou centralizací moci v rukách generálního tajemníka, výrazným posílením role KS v celém státě a společnosti a upevněním role ČLR jakožto státu, který má ambice být globální velmocí rozhodující o pravidlech mezinárodního uspořádání. Sama strana o Xi Jinpingově vládě hovoří jako o „nové epoše“ (*xin shidai* 新时代), celým názvem „nová epocha socialismu s čínskými rysy“ (*Zhongguo tese shehui zhuyi xin shidai* 中国特色社会主义新时代), kterou vnímá jako završení dvou předchozích fází vývoje KS Číny, tedy období KS pod vládou Mao Zedonga a obdobím „reform, otevření a socialistické modernizace“ započatém v roce 1978 Deng Xiaopingem (ÚV KS Číny 2021).

Během předchozího období „reform a otevření“ se KS Číny po katastrofických dopadech Mao Zedongovy vlády, které vyústily v podobě Kulturní revoluce v letech 1966–1976, rozhodla zamezit opakování situace postupným nastavováním institucionálních pravidel, které by zabránily kumulaci veškeré moci v rukách jedné osoby, jako tomu bylo v Maově případě. Současně se zaváděním tržních principů do čínského hospodářství během ekonomických reformů strana zároveň částečně uvolnila kontrolu nad státní ideologií a společností, přičemž prvním krokem pro tento trend bylo v roce 1978 zrušení požadavku nadřazenosti „třídního boje“ všemu rozhodování. Strana sice zůstala věrná svému marxisticko-

leninskému základu, nicméně pod tlakem potřeby reformovat své hospodářství musela svou státní ideologii modifikovat tak, aby legalizovala soukromé vlastnictví a zavádění tržních principů do čínské ekonomiky, pro což bylo postuně zavedeno označení „socialismus s čínskými rysy“ (*Zhongguo tese shehui zhuyi* 中国特色社会主义).

ČLR a s ní KS Číny tak mohla postupně experimentovat s novými formami podnikání a začala se zapojovat do globalizovaného světa a ekonomiky. To dále vedlo k ideologickému rozmělnění, jak uvnitř strany, tak v čínské společnosti, jejíž bezmezná důvěra v socialismus byla otřesena událostmi minulých dekád a také měla dříve nemyslitelný přístup k západnímu myšlení a kultuře. Rozvoj tržních principů v čínském hospodářství na jednu stranu umožnil posilování ekonomiky celého státu, na druhou stranu zároveň zapříčinil rozvoj velkých sociálních nerovností, jejichž existence je v rozporu s původními idejemi strany. Prostředí, ve kterém docházelo k implementaci tržních principů se stále silnou rolí KS Číny, bylo zároveň silným podhoubím pro systémovou korupci, která v očích čínského obyvatelstva poškozovala jméno KS.

Období Xi Jinpingovy vlády v mnohém zrušilo institucionální principy budované před rokem 2012 a naopak v mnohém navazuje na dobu vlády Mao Zedonga. Radikální obrat od předchozích tendencí vedení KS reflektuje, a proto období Xi Jinpingovy vlády označuje jako „novou éru“. Svým znovuzvolením do funkce generálního tajemníka na třetí funkční období Xi Jinping finálně narušil institucionálně vytvořené střídání moci mezi stranickými generacemi po deseti letech, ke kterému tak došlo pouze při předání moci mezi Jiang Zeminem a Hu Jintaem v roce 2002 a následně mezi Hu Jintaem a Xi Jinpingem. Zároveň došlo k obnovení či posílení leninských, resp. maoistických principů a praktik, které se projevují zejména zvýšenou kontrolou státu a všech aspektů společnosti ze strany KS, tak jak shrnuje Xi Jinpingem využívaný Mao Zedongův citát: „Strana, vláda, armáda, lid, vzdělání; východ, západ, jih, sever, střed; strana vede vše“ 党政军民学，东西南北中，党是领导一切的 (Qiu Shi 2017).

V případě strany samotné pak Xi Jinping za použití principů navazujících na Mao Zedongovu nápravu stylu práce usiluje o její sjednocení pod svým vlastním nezpochybnitelným vedením a zároveň po Maově vzoru stvořil novou všezahrnující ideologii spojenou s jeho vlastní osobou.

Návrat leninismu po nástupu Xi Jinpinga k moci a s ním spojené „utužování“ režimu lze vnímat jako reakci na výzvy a hrozby, kterým KS Číny, potažmo ČLR, čelila. Přísnější kontrola společnosti, projevující se zejména zvýšeným stranickým dohledem v rámci „komplexního pojetí státní bezpečnosti“ (*zongti guojia anquan guan* 总体国家安全观),³⁶ má zabránit především externí hrozbě „cizích“ vlivů na čínskou společnost a ochránit tak její loajalitu k vládnoucímu režimu (Johnson 2020). Sjednocení strany skrze její nápravu pak lze zase vnímat jako reakci na interní hrozbu v podobě slabého a rozděleného vedení a ohrožení legitimacy strany rozšířením korupce.

Právě boj proti korupci a s ním spojené stranické čistky byly jedním z prvních kroků Xi Jinpinga směřující k upevnění jeho moci a pozice ve straně. Během svého protikorupčního tažení zároveň Xi Jinping částečně navázal na tradici nápravných kampaní a započal tak své snahy o sjednocení strany pod svým vedením.

4.2. Ideové kampaně a návrat k „původním záměrům“

Nápravu strany během vlády Xi Jinpinga lze rámovat skrze několik vln ideologických kampaní a souběžně kontinuálně probíhající kampaň proti korupci. První Xi Jinpingovou ideologickou kampaní byla Kampaň studia a praktikování linie mas (*Qunzong luxian jiaoyu shijian huodong* 群众路线教育实践活动), která probíhala v prvních dvou letech po Xi Jinpingově nástupu k moci.³⁷ Tato kampaň znovu vrátila do popředí stranické rétoriky koncept linie mas klíčový v prvních letech lidové republiky, podle kterého má být strana přímo odpovědná lidu a svou politiku odvíjet od jeho vůle. V kontextu období okolo předání moci mezi Hu

³⁶Viz Sinopsis (2021a)

³⁷ První nástin kampaně zmínil už Hu Jintao ve svém projevu během 18. sjezdu KS Číny, lze jí tak vnímat jako přechodnou kampaň, kterou Xi Jinping navázal na svého předchůdce (Hu 2012).

Jintaem a Xi Jinpingem znamenalo posílení této rétoriky snahu o napravení vztahu mezi stranou a lidem. Ten byl poškozen především v důsledku stranické korupce, což strana interpretovala jako odtržení od lidových mas, přičemž tento rozkol tvoří zásadní problém ohrožující samotnou existenci strany, jak poznamenal sám Xi Jinping:

Podpora a odpor lidu souvisí s přežitím či zánikem strany. Strana může být pevná jako skála jen tehdy, když je stále spojena srdcem s lidem, dýchá s ním a sdílí jeho osud a vždy se spoléhá na to, že on bude posouvat dějiny kupředu. (Ústřední lidová vláda 2013)

人心向背关系党的生死存亡。党只有始终与人民心连心、同呼吸、共命运，始终依靠人民推动历史前进，才能做到坚如磐石。

Za slovy o vztahu mezi stranou a lidem se skrývá otázka ohrožené legitimacy vlády KS, kterou se strana snažila obnovit pomocí vlastního očištění od korupce. V těchto snahách hrála kampaň linie mas roli budování morálky strany skrze nápravu stylů práce (*zhengfeng*). V případě své kampaně pojmenoval Xi Jinping čtyři závadné styly práce, které se z velké části shodují se styly práce, proti kterým strana bojovala již v 50. letech. Hedónismus (*xiangle zhuyi* 享乐主义) a rozmařilý způsob života (*shemi zhi feng* 奢靡之风) jsou primárně spojeny s obecným morálním úpadkem uvnitř strany, který je zároveň podhoubím korupce, přičemž snaha o jejich potlačení se v mnohém podobá boji proti „buržoazním“ vlivům na začátku 50. let. Formalismus (*xingshi zhuyi* 形式主义) a byrokratismus (*guanliao zhuyi* 官僚主义) se zase obdobně jako za Mao Zedongových kampaní vyznačují především pouhým formálním plněním úkolů bez skutečné snahy jednat v zájmu lidu (Sinopsis 2022).

Podobnost Xi Jinpingovy kampaně linie mas s politickými kampaněmi začátku 50. let nezůstává jen u používané rétoriky. Jistou spojitost lze najít i u samotných příčin úpadku stranické morálky. Zatímco náprava strany v 50. letech v rámci boje proti třem zlům vycházela z potřeby očistit stranu od „buržoazních“ vlivů, v případě Xi Jinpingovy éry se jedná o snahu napravit následky přijetí tržních principů ze strany KS, které vedly k vytvoření systému socialismu s čínskými rysy, který západní badatelé označují někdy jako „klientský kapitalismus“, jenž je podhoubím pro systémovou korupci. V obou případech pak došlo k tomu, že

stranické kádry začaly pod tímto vlivem upřednostňovat vlastní zájmy před zájmy strany a společnosti (Pei 2016: 217).

Zatímco kampaň linie mas určovala za normativní zdroj hodnot lid a ve své podstatě bylo jejím cílem signalizovat stranickou nápravu směrem ven, další fáze Xi Jinpingových ideologických kampaní už za hlavní zdroj hodnot a autoritu určovaly samotnou stranu, resp. její jádro v osobě Xi Jinpinga (Mittelstaedt 2023: 8–9). Mezi lety 2015 a 2017 proběhly ve straně dvě další kampaně, nejprve zvláštní výchovná kampaň Tři přísnosti a tři poctivosti (*San yan san shi* 三严三实), na kterou navázala kampaň Dvojí učení a jedna proměna (*Liang xue yi zuo* 两学一做).³⁸ Cílem obou dvou kampaní bylo dále upevňovat morálku ve straně a vytvořit předobraz správného kádra. Ten představila první kampaň, která vymezením třech „přísností“ kladla důraz na sebedisciplínu a morální kultivaci kádrů spojených s poctivým konáním jak při budování kariéry, tak v osobním životě (Feng Jun 2015).

To, jak se stát správným kádrem v Xi Jinpingově éře, vyjasnila navazující kampaň Dvojího učení. Jak osvětluje samotný plný název kampaně, Studuj stanovy a regulace strany, studuj řadu vybraných projevů, staň se způsobilým straníkem (学党章党规、学系列讲话, 做合格党员), klíčem ke kultivaci kádrů je, stejně jako během kampaní za vlády Mao Zedonga, podrobné studium vybraných textů, v tomto případě stranických stanov³⁹ a především Xi Jinpingových projevů, které v době průběhu kampaní vyšly v knize *Si Ťin-pching hovoří o správě země a řízení státu* (*Xi Jinping tan zhiguo li zheng* 习近平谈治国理政).⁴⁰ Metody nápravy v podobě kolektivního studia vybraných textů spojeného s následnou kritikou a sebekritikou straníků se v průběhu kampaní staly pevnou součástí

³⁸Morfém *zuo* 做 je zde přeložen jako „proměna“ ve smyslu proměny ve správného straníka.

³⁹ V rámci Dvojího učení proběhla podkampaň vybízející straníky k ručnímu opisování stanov po dobu sto dnů. Jako důkaz své píle mohli straníci své rukopisy vzájemně sdílet na sociální síti WeChat (Ministerstvo vědy a technologií 2016).

⁴⁰ Český překlad knihy sebraných Xi Jinpingových projevů vydala v roce 2017 Univerzita Palackého v Olomouci pod názvem *O správě státu*.

systemu schůzování nejmenších stranických jednotek,⁴¹ tedy stranických poboček (*dangzhibu* 党支部), čímž se mělo upevnit jejich spojení s jádrem strany v osobě Xi Jinpinga (Mittelstaedt 2023: 10–11).

První Xi Jinpingovy výchovné kampaně tvořily první krok pro ideové sjednocení pod jeho vedením, které následně stvrdil 19. sjezd KS října 2017. Během sjezdu se kodifikovala Xi Jinpingova doktrína pod názvem Xi Jinpingovo myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou éru (*Xi Jinping xin shidai Zhuongguo tese shehui zhuyi sixiang* 习近平新时代中国特色社会主义思想) a zároveň došlo k jejímu zapsání do stanov strany jako vůdčí ideologie (*zhidao sixiang* 指导思想) (Grzywacz 2023), čímž se generální tajemník stal oficiálně ústředním arbitrem hodnot ve straně. Zapsáním vlastního jména do ústavy navíc, ke kterému předtím došlo pouze u Mao Zedonga a Deng Xiaopinga, navíc posílilo dnes již potvrzené očekávání, že Xi Jinping nehodlá vládnout pouze v rámci desetiletého mandátu jako jeho dva předchůdci a chce si udržet roli ideologického a politického lídra strany i v případě příchodu nadcházejících generací straníků.

Sjezd v roce 2017 zároveň znamenal další zlom v charakteru Xi Jinpingových ideologicky výchovných kampaních. Zatímco předchozí kampaně mířily na výchovu a nápravu samotné strany, ideová práce po konsolidaci Xi Jinpingovy pozice na 19. sjezdu se již zaměřovala i na zbytek čínské společnosti vně strany, přičemž jejím cílem byla snaha o posílení pozice stranické ideologie, tedy Xi Jinpingova myšlení, jako jediného zdroje hodnot ve všech společenských sférách (Mittelstaedt 2023: 21–23). Povahu Xi Jinpingových cílů ve vedení strany a celé ČLR lze hledat ve sloganu „nezapomínat na původní záměry“ (*buwang chuxin* 不忘初心), který byl jedním z hlavních hesel 19. sjezdu a v roce 2019 stál v čele další zvláštní výchovné kampaně Nezapomínat na původní záměry, mít na paměti své poslání (*Bu wang chuxin, lao ji shiming* 不忘初心、牢记使命) (Xinhua 2019).

Během prvních výskytů sloganu ještě před 19. stranickým sjezdem vysvětloval generální tajemník „původní záměry“ poměrně vágně s tím, že jedná úsilí strany o blaho čínského lidu a obrození čínského národa, čímž znovu připomíná, že

⁴¹ Tzv. systém Tři schůze, jedna lekce (*San hui yi ke* 三会一课) (Liang 2016).

legitimita strany se musí opírat o vůli čínského lidu (Xinhua 2017). Při bližším zkoumání sloganu je ale zřejmé, že původními záměry má Xi Jinping na mysli návrat ke stylu vedení strany a vlády nad společností po vzoru počátků ČLR pod vedením Mao Zedonga, který je založen na ideologické jednotě strany, veškerou kontrolou v rukách jejího nejužšího vedení a neustálou stranickou nápravou a ideovou očistou (Lam 2019).

Na zakončujícím zasedání ke kampani původních záměrů v lednu 2020 Xi Jinping pronesl: „Vše předešlé je předehra. Celá strana by měla tuto výchovnou kampaň brát za nový výchozí bod, neustále prohlubovat seberevoluci strany, nadále udržovat původní záměry strany a mít na paměti své poslání (凡是过往，皆为序章。全党要以这次主题教育为新的起点，不断深化党的自我革命，持续推动全党不忘初心、牢记使命) (Xi Jinping 2020).“ Xi Jinping vnímá tedy svou vládu jako historický moment, který je součástí dějinného vývoje strany. Návrat k původním záměrům zde tedy znamená návrat k praktikám a cílům maoistické KS, které nemohly být dostatečně naplněny, mimo jiné z důvodů nedostatečných materiálních podmínek v ČLR. KS Číny proto musela částečně ustoupit ze svých původních cílů při budování modernizovaného hospodářství opřeného o přijetí tržních principů. Období ekonomických reforem je tak pro Xi Jinpinga pouze určitým mezidobím, jež pomohlo v ČLR vytvořit podmínky, které KS umožní navrátit se k tomu, co začal budovat Mao Zedong. Díky dostatečnému ekonomickému vzrůstu v období reforem tak KS Číny v Xi Jinpingově éře nemusí dělat ideologické ústupky ve jménu liberalizace trhu⁴² a zároveň disponuje novými technologiemi, které jí umožňují budovat nový systém efektivního řízení státu a kontroly společnosti, kterému se přezdívá „digitální leninismus“ (Hála 2021).

Ačkoliv chce Xi Jinping řídit stát a společnost se stejně pevnou rolí, jako měl Mao Zedong, situace v současné ČLR je oproti maoistickému období značně odlišná a strana proto k prosazování svých cílů volí jiných metod. Zatímco Mao Zedong jako nástroj své moci využíval všudypřítomný revoluční a třídní boj spojený s násilím, v období po Maově smrti strana naopak od tohoto neustálého

⁴² Zvyšování vlivu KS Číny v soukromém sektoru, především skrze zřizování stranických poboček ve firmách, je jednou z priorit Xi Jinpingovy vlády (Yan and Huang 2017).

vnitrosociálního konfliktu ustoupila, aby byla schopna nastartovat hospodářský růst státu (M. H. Chang 1996: 380). Na rozdíl od maoistického způsobu vládnutí využívajícího chaosu politického boje a také na rozdíl od správy státu v období reform zahájených Deng Xiaopingem, kdy došlo k částečnému posílení státních institucí na úkor vlivu strany, chce nyní Xi Jinping vládnout s využitím svého konceptu „všeobecného spravování státu pomocí zákonů“ (*quanmian yifa zhihuo* 全面依法治国). Cílem tohoto přístupu je vytvořit nový právní systém, který zahrnuje zákony reflektující vůli KS shrnuté v doktríně Xi Jinpingova myšlení. Nejedná se o budování právního státu, v němž je soudní moc nezávislá na moci výkonné ani zákonodárné, ale o vytvoření systému vlády KS, která je nad soudní mocí a vládne s pomocí zákonů přijatých přesně podle představ KS. To více posiluje leninský systém a umožňuje další upevnění pozice strany, která tak může efektivně vládnout ve všech sférách čínského státu. V praxi se jedná o institucionalizaci Xi Jinpingovy politiky, kterou strana sice vykonává, po jejím uzákonění je ale navíc závazná pro všechny. Jako příklad slouží přijetí zákona o zahraničních vztazích (*duiwai guanxi fa* 对外关系法) Stálým výborem Všečínského shromáždění lidových zástupců v červnu 2023, který je de facto implementací Xi Jinpingova myšlení o diplomacii do právního systému ČLR (Rudolf 2023).

Ačkoliv současná ideologie ČLR není již postavena na neustálém třídním boji, samotný výraz „boj“ (*douzheng* 斗争) hraje v rétorice Xi Jinpinga významnou roli, a to především ve významu výzev, kterým musí ČLR a strana čelit (Bandurski 2019). V širším kontextu se jedná především o boj s vnějším nepřítelem, v případě strany se jedná především o boj o její morální čistotu a ideovou jednotu, jejichž absence by mohla vést ke kolapsu strany. Tomu musí strana zabránit pomocí „seberevoluce“ (*ziwo geming* 自我革命), což je heslo, které Xi Jinping používá pro stranickou nápravu v kontextu hledání „původních záměrů“. V roce 2020 hovořil generální tajemník o seberevoluci takto:

Abychom nezapomněli na původní záměr a měli na paměti naše poslání, musíme s odvahou čelit problémům, zanořit do nich čepel a vědomě bez přestání vykonávat seberevoluci strany. „Chyby vznešeného muže jsou

jako zatmění slunce a měsíce, když probíhají, všichni je vidí; když se změní, všichni k němu vzhlížejí.“ Odvaha čelit problémům a napravovat chyby je výrazným rysem a předností naší strany. Lenin řekl: ‚Veřejně přiznat chyby, odhalovat důvody, proč k nim došlo, analyzovat okolnosti, které k nim vedly, a pečlivě diskutovat o možnostech jejich nápravy - to je znakem svědomité strany!‘ Silná strana se kuje v seberevoluci. Ohlédneme-li se za historii strany, naše strana vždy souběžně se sociální revolucí měla ovahu prosazovat seberevoluci. Vždy trvala na pravdě a napravovala chyby, měla odvahu čelit problémům a odhalovat nedostatky, odvažovala se vyškrabávat jed z morku kostí, odstranit hnilobivé svaly. Právě proto, že naše strana vždy trvala na tomto postupu, dokázala přežít v dobách krize a napravit chyby a stát se nikdy neporazitelnou a nerozdrtitelnou marxistickou stranou. (Xi Jinping 2020)

不忘初心、牢记使命，必须以正视问题的勇气和刀刃向内的自觉不断推进党的自我革命。“君子之过也，如日月之食焉：过也，人皆见之；更也，人皆仰之。”敢于直面问题、勇于修正错误，是我们党的显著特点和优势。列宁说过：“公开承认错误，揭露犯错误的原因，分析产生错误的环境，仔细讨论改正错误的方法——这才是一个郑重的党的标志”。强大的政党是在自我革命中锻造出来的。回顾党的历史，我们党总是在推动社会革命的同时，勇于推动自我革命，始终坚持真理、修正错误，敢于正视问题、克服缺点，勇于刮骨疗毒、去腐生肌。正因为我们党始终坚持这样做，才能够在危难之际绝处逢生、失误之后拨乱反正，成为永远打不倒、压不垮的马克思主义政党。

Přirovnání strany k tělu zbavující se nemocí je v rétorice používané v kontextu seberevoluce časté: „Seberevoluce znamená posilovat kosti doplněním vápníku, detoxikovat a sterilizovat tělo, odstranit hnilobivé svaly, neustále odstraňovat viry napadající zdravé tělo strany, bez přestání posilovat svou imunitu a zabránit našemu politickému zániku (自我革命就是补钙壮骨、排毒杀菌、壮士断腕、去腐生肌，不断清除侵蚀党的健康肌体的病毒，不断提高自身免疫力，防止人亡政息) (Qiushi 2023).“ Xi Jinpingův koncept procesu seberevoluce sice nepochybně navazuje na Maovu nápravu strany započatou v Yan'anu, explicitní slovník o odstraňování virů ale naznačuje posun. Zatímco v Yan'anu existoval prostor, minimálně v teorii, ke skutečné nápravě provinilců po upřímné sebekritice a skrze přijetí vlastních chyb, u Xi Jinpinga už možnost vykoupení chybí a náprava je možná jen u strany jako celku, který se zbaví nežádoucích vlivů, tedy především korupce. Provinilci se tak v současné době pouze deklarativně, v zájmu posílení obrazu strany, kají ze svých zločinů a následně jsou náležitě stranou „podle zákonů“ potrestáni.

Odkazy na yan'anské období ve smyslu potřeby ideového sjednocení strany, která jediné tak bude schopna čelit výzvám, je jedním z motivů kampaně původních záměrů. Důraz na minulost KS výrazně zintenzivnila v roce 2021, kdy při příležitosti stého výročí založení KS Číny proběhla výchovná kampaň ke studiu dějin strany (*dangshi xuexi jiaoyu* 党史学习教育). Kampaň probíhala napříč celou stranou, kdy se všichni straníci museli zúčastnit studijních sezení. Zároveň ale kampaň přesahovala samotnou stranu a skrze využití médií, filmů a internetu cílila i na mobilizaci čínské společnosti, s cílem ji více propojit s hodnotami strany (Mittelstaedt 2023: 19–21). Vyvrcholením kampaně bylo přijetí Rezoluce ÚV ke stoletému boji a velkým úspěchům strany (*Zhonggong zhongyang ganyu dang de bainian fendou zhongda chengjiu he lishi jingyan de jueyi* 中共中央关于党的百年奋斗重大成就和历史经验的决议) (ÚV KS Číny 2021). Ta navazuje na první rezoluci o dějinách strany z roku 1945, která konsolidovala Mao Zedongovu pozici ve stranické dějinném kánonu, a rezoluci z roku 1981, jejímž cílem byla snaha strany vyrovnat se odkazem Mao Zedonga a Kulturní revoluce a ospravedlnit ekonomické reformy, které stranu odklonily od jejího marxleninského základu (Sinopsis 2021b). Rezoluce z roku 2021 se samotným dějinám strany věnuje jen částečně a soustředí se především na výklad Xi Jinpingovy „nové éry“, zaměřuje se na výčet jejích úspěchů a začleňuje ji jako významné období do dějin strany. V kontextu této kapitoly není překvapením, že jako první úspěch Xi Jinpingovy vlády rezoluce zmiňuje sjednocení stranické linie, upevnění jádra strany a napravení stranické disciplíny (ÚV KS Číny 2021).

4.3. Boj proti korupci

Hlavním nástrojem Xi Jinpingovy nápravy strany je boj proti korupci, který rezonuje s požadavky velké části čínské společnosti. Probíhá formou velké protikorupční kampaně trvající od jeho zvolení generálním tajemníkem na 18. sjezdu KS Číny v listopadu 2012. Svým rozsahem se jedná o pravděpodobně největší protikorupční čistku v historii KS Číny a mělo během ní být podle stranou

deklarovaných čísel potrestáno až několik milionů straníků (Global Times 2022).⁴³ Kampaň se řídí sloganem „společného boje proti ‚tygrům‘ a ‚mouchám‘ (*laohu cangying yiqi da* 老虎苍蝇一起打)“, což znamená, že terčem kampaně jsou stranické kádry jak na lokální úrovni, tak i v nejvyšších patrech strany. Hlavním vykonavatelem Xi Jinpingových protikorupčních snah je Disciplinární komise ÚV KS Číny (DK ÚV, *Zhongguo gongchandang zhongyang jilü jiancha weiyuanhui* 中国共产党中央纪律检查委员会) a případné protiprávní jednání tak vyšetřuje a trestá sama strana mimo čínský právní systém na základě tzv. systému *shuanggui* (双规) (Guo 2014: 605–608). Pozice DK ÚV po Xi Jinpingově nástupu k moci značně posílila např. tím, že se od roku 2013 vymyká běžným stranickým organizačním strukturám (Lam 2015).⁴⁴

Skutečný charakter a záměry Xi Jinpingovy kampaně proti korupci lze vnímat z několika různých pohledů, které odborná literatura shrnuje do dvou hlavních proudů. Z jedné perspektivy je protikorupční kampaň vnímána jako nástroj Xi Jinpingova vnitrostranického mocenského boje, zatímco z druhého pohledu se jedná o skutečnou snahu vyřešit korupci ve straně a s ní spojené organizační problémy (Kautz 2020).

Argument, podle kterého Xi Jinping používá boj proti korupci k odstraňování oponentů a k upevnování své moci, je založen na zkoumání složení skupiny „tygrů“, tedy vysoce postavených straníků, kteří se stali terčem kampaně v prvních letech jejího průběhu. Mezi ně patřili Xi Jinpingovi významní straničtí rivalové, především bývalý člen Stálého výboru Politbyra Zhou Yongkang 周永康 či bývalý ředitel Hlavní kanceláře ÚV KS Ling Jihua 令计划 společně s jejich spojenci, zatímco ze Xi Jinpingova blízkého okruhu se terčem vyšetřování DK ÚV nikdo nestal. Tato selektivnost naznačuje, že kampaň pravděpodobně skutečně slouží k Xi Jinpingovu politickému boji. Nicméně rozsah kampaně je zároveň tak

⁴³ Protikorupční kampaň cílí kromě strany i na armádu. V současné době například v rámci protikorupčního boje došlo k čistce ve vedení raketového vojska ČLOA (White and Hille 2023).

⁴⁴ Komise existovala již od vzniku ČLR, nicméně v době politických kampaní 50. let byl její význam značně omezený. Do současné podoby se DK postupně reformovala od roku 1982. Jejím účelem je kromě dohlížení na dodržování stanov strany i kontrola stranického stylu práce (*dangfeng* 党风) (Li Ling 2016).

široký, že selektivní odstraňování oponentů lze vnímat jako pouze jeden z jejích aspektů (Wedeman 2017: 54–61). To, že má činnost DK ÚV i politické motivy, neznamena, že by se obvinění z korupce neměla zakládat na skutečných proviněních. Korupce v ČLR a v KS je závažným existujícím problémem, nicméně jak podotýká Minxin Pei, jedná se o systémový problém „klientského kapitalismu“, který v Číně vznikl od 90. let, a trestání nedisciplinovaných jedinců bez zavedení systémových reforem řeší korupci pouze částečně (Pei 2016: 217). Jak mocenský boj, tak skutečné potírání korupce jsou společně součástí širší nápravy strany spojené s budováním jejího lepšího obrazu a akceschopnosti.

DK ÚV dohlíží na dodržování vnitřních regulací strany, ke kterým krátce po Xi Jinpingově nástupu do funkce generálního tajemníka v roce 2012 přibýlo tzv. „osm pravidel“ (*ba xiang guiding* 八项规定), která reflektují závadné styly práce, vytyčené během kampaně linie mas. . K vyšetřování straníků tak nemusí docházet jen kvůli závažnému korupčnímu jednání, ale také např. z důvodů projevů „formalismu“ či „byrokratismu“, jako je přílišné bezobsažné schůzování (Chang Xuemei 2012). Budování správného stylu práce probíhá „uváděním ducha osmi pravidel do praxe“, ke kterému dochází, v souladu s tradicí nápravy stylu práce, jak výchovnými metodami, tedy např. prostřednictvím kampaně Dvě učení, jedna proměna, tak donucovacími metodami DK ÚV. Ačkoliv se pozornost Xi Jinpingova vymáhání disciplíny soustředí především na samotnou korupci, inspekce dodržování správného stylu práce hraje důležitou roli i v druhé polovině Xi Jinpingovy vlády, kdy stranické orgány mezi 19. a 20. sjezdem strany vyšetřovaly okolo 280 tisíc případů formalismu či byrokratismu (Shen Chuanliang 2022).

Při vymáhání stranické disciplíny hrají za Xi Jinpingovy vlády, podobně jako v Maově éře, důležitou roli sebekritiky a veřejná doznání. Historický význam sebekritik pro posilování strany její nápravou připomněl např. v roce 2015 stranický teoretický časopis *Qiushi* (Han Yinlong 2015), nicméně jak již bylo zmíněno v kontextu procesu „seberevoluce“, v Xi Jinpingově éře z velké části při přiznávání chyb mizí možnost vykoupení se, která se alespoň v určité míře

nabízela provinilcům v Yan'anu a v prvních letech po založení ČLR. Sebekritika je jen potvrzením zločinů, jichž se dotyčný podle názoru příslušných stranických orgánů měl dopustit, a která je po zásluze potrestána.

Veřejná doznání publikovaná na čínském internetu, buď formou psané sebekritiky nebo v podobě na video natočených výpovědí kádrů, jsou součástí procesu vyšetřování disciplinárními orgány strany, které obviněné přimějí k přiznání svých provinění a následně odsoudí. Jak ukazuje příklad bývalého ředitele Liaoningské rozhlasové a televizní stanice (*Liaoning guangbo diangshi tai* 辽宁广播电视台) Shi Lianwena 史联文, který byl v roce 2014 odsouzen k doživotnímu trestu za přijímání úplatků v hodnotě několika milionů yuanů (ÚV, n.d.), samotná korupce hraje v doznání provinění pouze zástupnou roli a hlavním zločinem, za který se Shi Lianwen kaje, je jeho poškozování jména strany (Bandurski 2015).

Shi Lianwenův případ lze vnímat v kontextu začátku Xi Jinpingovy vlády, kdy na pozadí průběhu kampaně linie mas šlo při protikorupčním boji především o zvýšení důvěry společnosti ve stranu. S tím, jak se ideologické kampaně postupně přesouvaly od lidu směrem k jádru strany a osobě Xi Jinpinga jakožto jediného zdroje normativních hodnot strany, se zároveň částečně mění i rétorika a podoba veřejných doznání, která svou formou v posledních letech fungují jako způsob projevu síly stranického jádra, od kterého se nesmí straníci odchylovat. Zejména doznání „velkých tygrů“, která čínská televize vysílá ve formě televizních pořadů, kde kromě sebekritiky obviněných zazní i výpověď vyšetřovatelů z disciplinárních orgánů, slouží nejen jako důkaz čínské společnosti, že strana s korupcí skutečně bojuje, ale také jako výstraha celé straně, že dopaden může být kdokoliv (Sorace 2019: 161).

V období okolo 20. sjezdu strany v říjnu 2022 odvysílala čínská státní televize CCTV sérii pořadů nazvanou *Vždy troubit do útoku* (*Yongyuan chui chongfenghao* 永远吹冲锋号), ve které se doznání velkých tygrů mísí se Xi Jinpingovou rétorikou 20. sjezdu. Na začátku prvního dílu, který se soustředí na jednoho z největších „velkých tygrů“ posledních let, bývalého ministra spravedlnosti Fu Zhenghua 傅政华, tak průvodní hlas zasazuje současný protikorupční boj do

kontextu stranické seberevoluce a opakuje slova přirovnávající stranu k tělu zbavujícího se nemocí (CCTV 2023). Kromě korupce, kterou Fu Zhenghua poškodil jméno strany, se díl zaměřuje i na jeho spolčení s dalšími odsouzenými, zejména bývalým náměstkem ministra veřejné bezpečnosti Sun Lijunem 孙力军, se kterým měl tvořit politickou kliku (Boyd 2022). Případ Fu Zhenghuaa tak lze vnímat jako politickou čistku straníků, kteří nejsou věrní Xi Jinpingovi, a televizní pořad s doznáními obviněných, kteří na sebe vzájemně veřejně přehazují vinu, jako deklarativní varování toho, jak probíhá seberevoluce strany v praxi.

4.4. Xi Jinpingovo myšlení a další náprava?

V březnu 2023, tedy několik měsíců poté, se co Xi Jinping na 20. sjezdu strany stal potřetí generálním tajemníkem, odstartovala další výchovná kampaň, tentokrát již plně soustředěná na studium doktríny generálního tajemníka, tedy Xi Jinpingova myšlení o socialismu s čínskými rysy pro novou éru. Kampaň začala studijním sezením členů politbyra, Xi Jinping vyzval k tomu, aby svým studiem teorie socialismu s čínskými rysy šli příkladem celé straně, která se má kampani podrobit. Během svého úvodního projevu mluvil generální tajemník o potřebě správného uchopení jednotné teorie, které je nutné pro zvládnutí všech výzev nacházejících se před KS (Xinhua 2023b). Společně s kampaní vydal ÚV KS Pracovní program důkladného průzkumu celé strany (*Guanyu zai quandang daxing diaocha yanjiu de gongzuo fang'an* 关于在全党大兴调查研究的工作方案), který vyzývá všechny stranické organizace k detailnímu vyšetření všech problémů, se kterými se strana potýká (Xinhua 2023a). Právě průzkum závad ve straně stál na počátku první nápravné kampaně v Yan'anu a je tedy pravděpodobné, že Xi Jinping momentálně připravuje stranu na další kampaň, která pomůže plně implementovat jeho ideologický vliv do celé strany.

5. Závěr

Praxe nápravy stylu práce byla efektivním způsobem Mao Zedonga, jak se vypořádat s problémem nejednotné strany bez použití ničujících násilných čistek, a stala se tak jedním ze základních nástrojů strany KS Číny k vlastnímu posilování. Ke snaze o sjednocení strany pod svým vedením vedlo Mao Zedonga kromě vlastních mocenských ambicí také přesvědčení, že aby strana dokázala uspět ve svém revolučním boji, musí se nejprve řídit jednotnou a nezpochybnitelnou teorií. Toho se mu podařilo docílit za užití metod založených na podrobném studiu ideologických textů a systémem sebekultivace skrze doznávání vlastních chyb, přičemž v tomto procesu mělo dojít ke změně vlastního myšlení. Kolektivnost celého procesu zajistila, že se většina zúčastněných pod jeho tíhou podrobila a ke své nápravě přistoupila, a k donucovacím metodám tak musela strana přistoupit jen v menším počtu v případech odporu, které se zároveň staly odstrašujícím příkladem pro ostatní. Stranu Mao Zedong skrze nápravu stylu práce skutečně sjednotil a zároveň si na příkladu intelektuálů ověřil fungování přeměny myšlení u skupiny, jež má z pohledu KS své kořeny v nepřátelské buržoazní třídě a svůj původ musí aktivní přeměnou zapřít. Důležitou součástí byla Maova autorita jako úspěšného vůdce revoluce a autora, který se podílel na adaptaci stalinské ideologie pro čínské prostředí.

Tato zkušenost byla významná pro období prvních let ČLR, kdy strana musela ve snaze o hospodářskou obnovu státu dočasně koexistovat s buržoazií a odstranění jejích vlivů bylo jedním z hlavních motivů nápravných kampaní. Tento problem ilustruje případ komunisty Wang Qiho, který se cítil zmatený nejednoznačným přístupem strany k buržoazii, se kterou je třeba se zároveň spojovat a současně s ní bojovat. Příklad komunistického spisovatele Bai Rena zase ukazuje, že pro intelektuála v Maově režimu nestačí nadšení pro komunistickou myšlenku, ale musí se plně zbavit svého intelektuálního původu a začít přemýšlet optikou komunisty zastupovaných tříd. Oba aktéři perzekuovaní kampaněmi počátku 50. let přitom mohli dojít doznáním vlastních chyb a nápravou svého myšlení k očištění a zachránit se před nejhorší perzekucí.

Náprava stylu práce stylu se po vzniku ČLR osvědčila nejen k ideologickému sjednocování, ale také k praktickému oživování kázně straníků, která byla mimo jiné narušena vysokým nárůstem jejich počtu. V kombinaci s využitím konceptu linie mas tak strana donucovala své kádry, aby se při své práci dokázali sblížit s obyvatelstvem, přesvědčit ho, že strana jedná v zájmu lidí a nedopouštěly se chování, které by mohlo narušit autoritu strany. Tu si v novém státě strana budovala pomocí masových politických kampaní a odstraňováním alternativních zdrojů autority a potenciální moci.

Právě ohrožení autority strany a budování disciplíny jsou důležité motivy projevů nápravy stylu práce během vlády Xi Jinpinga. Zlepšování pověsti strany skrze ostentativní potlačování korupce spojené s kampaněmi vybízejícími ke stranické morálce lze jistým způsobem srovnat s kampaní boje proti třem zlům, a to zejména v záměru, jakým mají tyto snahy působit vně strany na současnou čínskou společnost.

Další motivy a průběh Xi Jinpingovy nápravy jsou ale srovnatelné spíše s yan'anským obdobím, protože stejně jako Mao Zedong i Xi Jinping se snaží především vytvořit svůj nezpochybnitelný monopol moci a sjednotit stranu za jednotnou teorií, která má sloužit k překonání výzev, jež stranu v „nové éře“ čekají.

K posunu oproti Yan'anu ale v případě Xi Jinpingovy nápravy strany došlo v případě sebekritik obětí kampaní, které v měly v původním smyslu vést ke skutečné proměně zúčastněných, zatímco v současnosti jde jen o deklaraci Xi Jinpingovy moci, která má zastrašovat případné vyzyvatele jeho vládnutí. Protože jsou dnešní případy veřejných sebekritik vždy spojeny s obviněními z trestného činu korupce, jejich náprava přiznáním chyby ani není možná.

Seznam literatury

Prameny:

Bai, Ren 白刃(1952). „Juexin gaizheng cuowu, congrou xueqi 决心改正错误, 从头学起 [Odhodláni napravit chyby a učit se od začátku]“. *Renmin ribao*, 19. 6. 1952.

CCTV (2023). „Yongyuan chui chongfeng: di yi ji, di er ge da'an 永远吹冲锋号: 第1集 第二个答案 [Vždy troubit do útoku: první díl, druhý případ]“. *CCTV*, 7. 1. 2023. Dostupné na:
<https://tv.cctv.com/2023/01/07/VIDEDcGVw40bMVNfN1qd2EXk230107.shtml>
(navštíveno 5. 8. 2023).

Chang Xuemei 常雪梅 (2012). „Zhonggong zhongyang zhengzhiju zhaokai huiyi 中共中央政治局召开会议 [Zasedání polirbyra ÚV KS Číny]“. *Renmin wang* [online], 5. 12. 2012. Dostupné na: <http://cpc.people.com.cn/n/2012/1205/c64094-19793530.html> (navštíveno 25. 7. 2023).

Chen Shu 陈述 (2020). *Dangshi shang de diaocha yanjiu zhi feng ji qi dangdai qishi* 党史上的调查研究之风及其当代启示 [Způsob průzkumu v dějinách strany a poučení z něj pro současnost]. *Renmin luntan* [online], 20. 6. 2020. Dostupné na:
http://paper.people.com.cn/rmlt/html/2020-06/20/content_1999073.htm
(navštíveno 15. 4. 2023).

Disciplinární komise ÚV KS Číny (2014). „Shen'an yingshiye ‚qian guize‘ de dianshitai zhang 深谙影视业‘潜规则’的电视台长 [Šéf televize, který zná ‚nepřpsaná pravidla‘ filmového průmyslu]“. *Chuanhui yu pouxi* 忏悔与剖析. Dostupné na: <http://v.ccdi.gov.cn/lzjy/chlslw/index.shtml> (navštíveno 3. 8. 2023)

Fan Lili 樊莉莉 (2021). „Dang zai Yan'an shiqi de xuexi 党在延安时期的学习 [Stranické vzdělávání v yan'anském období]“. *Xuexi Shibao* 学习时报, 1. 12. 2021. Dostupné na: <http://dangshi.people.com.cn/n1/2021/1201/c436975-32296106.html> (navštíveno 10. 5. 2023)

Feng Jun 冯俊 (2015). „Yan yi xiushen, lingdao ganbu lishen zhi ben 严以修身, 领导干部立身之本 [Přísností k sebekultivaci, to je základ konání vedoucích kádrů]“. *Guangming ribao*, 1. 7. 2015. Dostupné na: http://www.xinhuanet.com/politics/2015-07/01/c_127970914.htm. (navštíveno 10. 7. 2023).

Global Times (2022). „China Punishes 4.7 Million People in Decade-Long Anti-Graft Campaign“. *Global Times* [online], 30. 6. 2022. Dostupné na: <https://www.globaltimes.cn/page/202206/1269498.shtml> (navštíveno 10. 7. 2023).

Han Yinlong 韩颖龙 (2015). „Ziwo piping gui zai zhen 自我批评贵在真 [Sebekritika by měla být upřímná]“. *Qiushi*, 6. 3. 2015. Dostupné na: http://web.archive.org/web/20160604133203/http://www.qstheory.cn/laigao/2015-03/06/c_1114540358.htm (navštíveno 10. 8. 2023)

Hu Jintao 胡锦涛 (2012). Hu Jintao zai Zhongguo gongchandang di shi ba ci quanguo daibiao dahui shang de baogao 胡锦涛在中国共产党第十八次全国代表大会上的报告 [Projev Hu Jintaa na 18. sjezdu KS Číny]. Dostupné na: https://www.gov.cn/ldhd/2012-11/17/content_2268826_7.htm (navštíveno 10. 8. 2023)

Inspekční skupina boje proti třem zlům Úřadu pro obchod a průmysl města Ganzhou 赣州事工商管理局三反检查小组 (1952). *Gongshangju fu juzhang Wang Qi tongzhi tanwu fuhua sangshi lichang de chubu cailiao* 工商局副局长王

起同志贪污腐化丧失立场的初步材料 [Předběžné materiály ke korupci a ztrátě postoje zástupce ředitele Úřadu pro obchod a průmysl soudruha Wang Qiho].

Jiefang ribao 解放日报 (1942). “Zhengdun san feng xiaoxi yi shu 整顿三风 消息一束 [Náprava tří stylů práce – sbírka zpráv]”. *Jiefang ribao*, 14. 4. 1942.

Dostupné na: <https://archive.org/details/jfrb-1942.04.14/page/n1/mode/2up>
(navštíveno 10. 4. 2023).

Lidová vláda města Jinhua 金华市人民政府 (2022). *Ai Qing 艾青*. Dostupné na: http://www.jinhua.gov.cn/art/2022/9/20/art_1229159911_60243504.html
(navštíveno 12. 7. 2023).

Lenin, V. I. (1902). *What Is To Be Done? The Spontaneity of the Masses and the Consciousness of the Social-Democrats*. Dostupné na: <https://www.marxists.org/archive/lenin/works/1901/witbd/ii.htm> (navštíveno 20. 5. 2023)

Li Hongyi 李鸿义 (1992). „Fandui ziyoushuyi ‚xiao guangbo‘ 反对自由主义 ‘小广播 [Proti liberálním ‚malým vysílačům‘]”. *Shaanxi renmin chubanshe*. Dostupné na: https://www.sxlib.org.cn/dfzy/sjk/wxjl/sznslyazfyd_8245/201704/t20170425_675660.html (navštíveno 10. 3. 2023)

Liang Xiujun 梁秀君 (2016). „Shenme shi ‚san hui yi ke‘? 什么是 ‘三会一课’ ? [Co to jsou ‚tři schůze, jedna lekce‘?]”. *Gongchandang yuan wang*, 17. 3. 2015. Dostupné na: <https://fuwu.12371.cn/2016/03/17/ART11458177421987872.shtml> (navštíveno 10. 8. 2023).

Lin Zihan 林子涵 (2021). „Fuqin de zuopin xie zai geming qianlu 父亲的作品写在革命前线 [Dílo mého otce vzniklo v první linii revoluce.]”. *Renmin Ribao*, 21. 12. 2021. Dostupné na:
http://paper.people.com.cn/rmrbhwb/html/2021-12/21/content_25894716.htm
(navštíveno 1. 6. 2023)

Liu Shaoqi 刘少奇 (1950). *Liu Shaoqi fu zhuxi guanyu tudi gaige wenti baogao* 刘少奇副主席关于土地改革问题报告 [Projev místopředsedy Liu Shaoqiho o otázce pozemkové reformy]. Dostupné na:
http://www.gd.gov.cn/zwgk/gongbao/1950/3/content/post_3352061.html
(navštíveno 25. 5. 2023).

Mao Zedong 毛泽东 (1940). *Xin minzhu zhuyi lun* 新民主主义论 [O Nové demokracii]”. Dostupné na:
<https://www.marxists.org/chinese/maozedong/marxist.org-chinese-mao-194001.htm>.

—— (1942a). *Zhengdun dang de zuofeng* 整顿党的作风 [Návraza stranického stylu práce]. Dostupné na:
<https://www.marxists.org/chinese/maozedong/marxist.org-chinese-mao-19420201.htm>.

—— (1942b). *Fandui dangbagu* 反对党八股 [Proti stranickému formalismu]. Dostupné na: <https://www.marxists.org/chinese/maozedong/marxist.org-chinese-mao-19420208.htm>.

—— (1945). *Lun Lianhe Zhengfu* 论联合政府 [O koaliční vládě]. Dostupné na: <https://www.marxists.org/chinese/maozedong/marxist.org-chinese-mao-19450424.htm>.

—— (1949). *Zai Zhongguo Gongchandang di qi jie Zhongyang weiyuanhui di er ci quanti huiyi shang de baogao* 在中国共产党第七届中央委员会第二次全体会议上的报告 [Projev na druhém plenárním zasedání sedmého ústředního výboru Komunistické strany Číny]. Dostupné na:
<https://www.marxists.org/chinese/maozedong/marxist.org-chinese-mao-19490305.htm>.

Ministerstvo vědy a technologií (2016). *Xinxi zhongxin dangzhibu zuzhi dangyuan ganbu kaizhan ,shouchao dangzhang 100 tian‘ huodong* 信息中心党支部组织党员干部开展‘手抄党章100天’活动 [Stranická pobočka Informačního centra uspořádala pro členy a kádry strany aktivitu ,100 dní ručního opisování stranických stanov‘] Dostupné na:
https://www.most.gov.cn/zxgz/jgdj/jcdt/201604/t20160401_124964.html
(navštíveno 10. 8. 2023).

Qiu Shi 秋石 (2017). „Jianchi dang dui yiqie gongzuo de lingdao 坚持党对一切工作的领导 [Dodržování vedení při veškeré práci strany]”. *Qiushi*, 31. 12. 2017. Dostupné na: http://www.qstheory.cn/dukan/qs/2017-12/31/c_1122175356.htm
(navštíveno 10. 7. 2023).

Qiushi 求是 (2023). „Ba dang de weida ziwo geming jinxing daodi 把党的伟大自我革命进行到底 [Dotáhnout velkou seberevoluci strany do konce]”. *Qiushi*, 31. 1. 2023. Dostupné na:
http://www.qstheory.cn/dukan/qs/2023-01/31/c_1129324011.htm (navštíveno 10. 7. 2023)

Renmin ribao 人民日报 (1950a). „Jiuzheng ganbu buliang zuofeng jiaqiang xin lao ganbu tuanjie Zhonggong Zhongyang Xibei ju zuzhi Ma Wenrui buzhang baogao 纠正干部不良作风 加强新老干部团结 中共中央西北局组织部马文瑞部长报告 [Náprava špatného stylu kádrů a posílení jednoty mezi novými a

starými kádry - Zpráva ministra Ma Wenruie z organizačního oddělení Severozápadního byra Ústředního výboru KS Číny]”. *Renmin ribao*, 1. 4. 1950.

—— (1950b). „Zhongguo baowei shijie heping dahui weiyuanhui baogao 中国保卫世界和平大会委员会通告 [Oznámení výboru Čínského kongresu na obranu světového míru]“. *Renmin ribao*, 29. 4. 1950.

—— (1950c). „Zhonggong dangyuan chaoguo wubaiwan 中共党员超过五百万 [Počet členů KS Číny překročil pět milionů]“. *Renmin ribao*, 1. 7. 1950.

—— (1950d). „Ge di zai zhengfeng yundong zhong faxian mingling zhuyi pubian cunzai 各地在整风运动中发现命令主义作风普遍存在 [Všechna místa zapojená do nápravy stylu práce objevují rozmah komandismu]“. *Renmin ribao*, 14. 9. 1950.

—— (1950e). „Jianjue Fandui Mingling Zhuyi 坚决反对命令主义 [Rozhodný odpor vůči komandismu]“. *Renmin ribao*, 14. 9. 1950.

—— (1950f). „Zhengfeng xuexi he gongzuo jiancha zhong faxian 整风学习和工作检查中发现部分干部有骄傲居功情绪 [Kontrola studia a práce během nápravy stylu práce zjistila pýchu některých kádrů]“. *Renmin ribao*, 10. 10. 1950.

—— (1951a). „Jiangxi Ganzhou shi Tianzhutang gu'eryuan changqi nüesha woguo ertong 江西赣州市天主堂孤儿院长期虐杀我国儿童 [Dlouhodobé zneužívání našich dětí v sirotčinci katolické církve ve městě Ganzhou v provincii Jiangxi.]“. *Renmin ribao*, 11. 4. 1951.

—— (1951b). „Chuxi chuli jieshou Meiguo jintie jiuji jiguan huiyi quanti daibiao lianhe xuanyan 出席处理接受美国津贴救济机关会议全体代表联合宣言 [Společné prohlášení všech delegátů konference o zacházení s humanitárními

organizacemi, které dostávají dávky od Spojených států amerických]“ . *Renmin ribao*, 5. 5. 1951.

—— (1951c). „Ganzhou shi kaizhan kang Mei yuan Chao yundong de qingkuang he wenti 赣州市开展抗美援朝运动的情况和问题 [Situace a problémy kampaně ‚odpor Americe – pomoc Koreji‘ ve městě Ganzhou]“ . *Renmin ribao*, 13. 6. 1951.

—— (1951d). „Jinxing sixiang gaizao yundong 进行思想改造运动 [Průběh kampaně přeměny myšlení]“ *Renmin ribao*, 9. 12. 1951.

Shen Chuanliang 沈传亮 (2022). „Ba xiang guiding gaibian le shenme? 八项规定改变了什么? [Co změnilo osm pravidel?]“ *Renmin wang* [online] 16. 12. 2022. Dostupné na: <http://dangjian.people.com.cn/n1/2022/1216/c117092-32588311.html> (navštíveno 15. 7. 2023).

ÚV KS Číny (2021). *Zhonggong zhongyang guanyu dang de bainian fendou zhongda chengjiu he lishi jingyan de jueyi* 中共中央关于党的百年奋斗重大成就和历史经验的决议 [Rezoluce ÚV ke stoletému boji a velkým úspěchům strany]. Dostupné na: <https://www.adamni.com/neican/files/NEICANdocshisres3bi.pdf>.

Ústřední lidová vláda. (1950). *Zhonghua renmin gongheguo tudi gaige fa* 中華人民共和國土地改革法 [Zákon o Pozemkové Reformě ČLR]. Dostupné na: http://www.moa.gov.cn/gk/zcfg/fl/200601/t20060120_539368.htm.

Ústřední lidová vláda (2013). „Dang de qunzhong luxian jiaoyu shijian huodong gongzuo huiyi 党的群众路线教育实践活动工作会议 18 日在京召开 [18. června se v Pekingu konala pracovní schůze ke kampani výchovy a praxe lini mas].“ Dostupné na: https://www.gov.cn/ldhd/2013-06/18/content_2428530.htm (navštíveno 20. 6. 2023).

ÚV KS Číny (1950). *Guanyu fazhan he gonggu dang de zuzhi de zhishi* 关于发展和巩固党的组织的指示 [Pokyny k rozvoji a konsolidaci stranických organizací].

ÚV KS Číny (1941). *Zhonggong zhongyang guanyu diaocha yanjiu de jue ding* 中共中央关于调查研究的决定 [Rozhodnutí Ústředního výboru Komunistické strany Číny o průzkumu]. Dostupné na:
<http://www.marxistphilosophy.org/maozedong/mx2/088.htm#tail>.

Wang Binglin 王炳林 (2022). „Yan'an zhengfeng yundong shixian sixiang he xingdong tongyi 延安整风运动实现思想和行动统一 [Kampaň za nápravu stylu práce v Yan'anu dosáhla jednoty myšlení a jednání].“ *Zhongguo zuzhi renshi baoxinwen wang* 中国组织人事报新闻网, 9. 8. 2022. Dostupné na:
<http://cpc.people.com.cn/n1/2022/0809/c443712-32497928.html> (navštíveno 5. 7. 2023).

Wang Qi 王起 (1952). *Ziwo sixiang pipan yu jianding* 自我思想批判与坚定 [Kritika a upevnění mého myšlení].

Wenyi bao 文艺报 (2023). „Yuan Shuipai 袁水拍“. *Zhongguo zuojia wang* 中国作家网. Dostupné na: <http://www.chinawriter.com.cn/xdzj/186.shtml> (navštíveno 12. 6. 2023).

Xi Jinping 习近平 (2020). *Zai ,buwang chuxin, laoji shiming 'zhuti jiaoyu zongjie dahui shang de jianghua* 在‘不忘初心、牢记使命’主题教育总结大会上的讲话 [Projev na závěrečné schůzi výchovné kampaňe ,nezapomenout na původní záměry, mít na paměti své poslání‘]. Dostupné na:
<https://www.12371.cn/2020/01/08/ARTI1578484693202865.shtml>

Xinhua 新华 (2017). „Xi Jinping shuo, Zhongguo gongchandang ren de chuxin he shiming jiu shi wei zhongguo renmin mou xingfu wei zhonghua minzu mou fuxing 习近平说，中国共产党人的初心和使命就是为中国人民谋幸福为中华民族谋复兴 [Xi Jinping řekl, že původním záměrem a posláním KS Číny je usilovat o štěstí čínského lidu a obrození čínského národa]“. *Xinhua wang* 新华网, 18. 10. 2017. Dostupné na: http://www.xinhuanet.com/politics/19cpcnc/2017-10/18/c_1121819598.htm (navštíveno 20. 7. 2023).

—— (2019). „Xi Jinping zhuchi Zhonggong zhongyang zhengzhiju huiyi 习近平主持中共中央政治局会议 [Xi Jinping předsedal zasedání politbyra ÚV KS Číny]“. *Xinhua wang* 新华网, 13. 5. 2019. Dostupné na: http://www.xinhuanet.com/politics/leaders/2019-05/13/c_1124488724.htm (navštíveno 22. 7. 2023).

—— (2023a). „Zhonggong zhongyang bangongting yinfa ,guanyu zai quandang daxing diaocha yanjiu de gongzuo fang'an‘ 中共中央办公厅印发《关于在全党大兴调查研究的工作方案》 [Hlavní kancelář ÚV KS Číny vydává ,Pracovní program důkladného průzkumu celé strany‘]“. *Xinhua wang* 新华网, 19. 3. 2023. Dostupné na: http://www.xinhuanet.com/2023-03/19/c_1129444703.htm (navštíveno 10. 7. 2023).

—— (2023b). „Xi Jinping zai Zhonggong zhongyang zhengzhiju di si ci jíti xuexi shi qiangdiao ba xuexi guanche xin shidai zhongguo tese shehui zhuyi sixiang buduan yinxiang shenru 习近平在中共中央政治局第四次集体学习时强调 把学习贯彻新时代中国特色社会主义思想不断引向深入 [Si Ťin-pching na čtvrtém kolektivním studiu Politického byra Ústředního výboru Komunistické strany Číny (ÚV KS Číny) zdůraznil, že myšlenku socialismu s čínskými rysy je třeba v nové éře průběžně studovat a realizovat.]“. *Xinhua wang* 新华网, 31. 3. 2023. Dostupné na:

http://www.xinhuanet.com/politics/leaders/2023-03/31/c_1129483205.htm

(navštíveno 10. 7. 2023).

Yu Ling 于伶 (1951). „Zhankai dui ‚Wu Xun zhuan‘ de piping he taolun 展开对《武训传》的批评和讨论 [Zahájení kritiky a diskuse o ‚Životě Wu Xuna‘]“. *Renmin Ribao* 人民日报, 25. 5. 1951.

Yuan Shuipai 袁水拍 (1952). „Yi ben you yanzhong cuowu he quedian de xiaoshuo - ‚Zhandou dao mingtian‘ 一本有严重错误和缺点的小说— ‘战斗到明天’ [Román se závažnými chybami a nedostatky – ‚Bojovat až do zítřka‘]“. *Renmin Ribao* 人民日报, 12. 2. 1952.

Zhou Enlai 周恩来 (1951). *Guanyu zhishi fenzi de gaizao wenti* 关于知识分子的改造问题 [O proměně intelektuálů]. Dostupné na:

<https://www.marxists.org/chinese/zhouenlai/237.htm>

Zhou Lipo 周立波 (1951). *Bouře*. Přeložila Berta Krebsová. Praha: Československý spisovatel.

Sekundární literatura:

Bandurski, David. 2015. „Fifty Shades of Xi“. *China Media Project*, 30. 3. 2015.
Dostupné na: <https://chinamediaproject.org/2015/03/30/fifty-shades-of-xi/>
(navštíveno 20. 7. 2023).

——— (2019). „The Party Is Struggling“. *China Media Project*, 6. 9. 2019.
Dostupné na: <https://chinamediaproject.org/2019/09/06/the-party-is-struggling/>
(navštíveno 20. 7. 2023).

Boorman, Howard L. (1963). „The Literary World of Mao Tse-tung“. *The China Quarterly*, no. 13. Cambridge University Press: 15–38.

Boyd, Alexander (2022). „‘Political Clique’ Purged from State Security Apparatus Ahead of Party Congress.“ *China Digital Times*. Dostupné na:
<https://chinadigitaltimes.net/2022/10/political-clique-purged-from-state-security-apparatus-ahead-of-party-congress/> (navštíveno 25. 7. 2023).

Chang, Maria Hsia (1996). „The Thought of Deng Xiaoping“. *Communist and Post-Communist Studies* 29 (4). University of California Press: 377–94.

Cheek, Timothy (1984). „The Fading of Wild Lilies: Wang Shiwei and Mao Zedong’s Yan’an Talks in the First CPC Rectification Movement“. *The Australian Journal of Chinese Affairs*, no. 11. [University of Chicago Press, College of Asia and the Pacific, The Australian National University]: 25–58.

Chen, Theodore Hsi-en (1959). „The Thought Reform of Intellectuals“. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* 321. [Sage Publications, Inc., American Academy of Political and Social Science]: 82–89.

Chen, Theodore Hsi-En a Wen-Hui C. Chen (1953). „The 'Three-Anti' and 'Five-Anti' Movements in Communist China“. *Pacific Affairs* 26 (1). Pacific Affairs, University of British Columbia: 3–23.

DeMare, Brian J. (2012). „Casting (Off) Their Stinking Airs: Chinese Intellectuals and Land Reform, 1946–52“. *The China Journal* 67, 109–130.

Dikötter, Frank (2013). *The Tragedy of Liberation: A History of the Chinese Revolution 1945-1957*. 1st edition. New York: Bloomsbury Press.

Elman, Benjamin A. (2009). „Eight-Legged Essay“. In *Berkshire Encyclopedia of China*, 695–989. Great Barrington: Berkshire Publishing Group.

Feigon, Lee. 1983. *Chen Duxiu, Founder of the Chinese Communist Party*. Princeton University Press.

Forster, Elisabeth (2020). „Bellicose Peace: China's Peace Signature Campaign and Discourses about 'Peace' in the Early 1950s“. *Modern China* 46 (3). SAGE Publications Inc: 250–80.

Gao Hua 高华 (2019). *How the Red Sun Rose: The Origin and Development of the Yan'an Rectification Movement, 1930–1945*. Přeložila Stacey Mosher a Guo Jian. The Chinese University of Hong Kong Press.

Glunin, V. I. (1974). „Přechod Číny Na Cestu Socialistického Vývoje (1949-1957)“. In *Novejšaja Istorija Kitaja 1917-1970 (Nejnovější Dějiny Číny 1917-1970)*, přeložil Zdeněk Kubeš. Nakladatelství Svoboda.

Goldman, Merle (1967). *Literary Dissent in Communist China*: Harvard East Asian Series. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Gregor, A. James, and Maria Hsia Chang (1980). „Wang Yang-ming and the Ideology of Sun Yat-sen.“ *The Review of Politics* 42 (3). [University of Notre Dame du lac on behalf of Review of Politics, Cambridge University Press]: 388–404.

Grzywacz, Jarek (2023). „How Xi Jinping Used the CCP Constitution to Cement His Power“. *The Diplomat*, 26. 1. 2023. Dostupné na: <https://thediplomat.com/2023/01/how-xi-jinping-used-the-ccp-constitution-to-cement-his-power/> (navštíveno 15. 7. 2023).

Guo, Xuezhi (2014). „Controlling Corruption in the Party: China’s Central Discipline Inspection Commission“. *The China Quarterly*, no. 219. [Cambridge University Press, School of Oriental and African Studies]: 597–624.

Hála, Martin (2021). „China, 2021: In Its Centenary Year, the Chinese Communist Party Is Eager to Redesign the Future of Mankind“. *Diplomaatia*. Dostupné na: <https://icds.ee/en/china-2021-in-its-centenary-year-the-communist-party-once-left-behind-on-the-wrong-side-of-history-comes-roaring-back-eager-to-redesign-the-future-of-mankind/>

Hung, Y. Y. Ruth (2020). *Hu Feng: A Marxist Intellectual in a Communist State, 1930–1955*. Albany: SUNY Press.

Javed, Jeffrey 2019. „Speaking Bitterness“. In *Afterlives of Chinese Communism: Political Concepts from Mao to Xi*, edited by Christian Sorace, Ivan Franceschini, and Nicholas Loubere. Canberra: Verso/ANU Press.

Johnson, Matthew D. (2020). „Safeguarding Socialism: The Origins, Evolution and Expansion of China’s Total Security Paradigm“. *Sinopsis*. Dostupné na: <https://sinopsis.cz/en/johnson-safeguarding-socialism/>

Judd, Ellen R. (1985). „Prelude to the "Yan' an Talks": Problems in Transforming a Literary Intelligentsia“. *Modern China* 11 (3). Sage Publications, Inc.: 377–408.

Kaminski, Johannes (2017). „Toward a Maoist Dream of the Red Chamber: Or, How Baoyu and Daiyu Became Rebels Against Feudalism“. *Journal of Chinese Humanities* 3: 177–202.

Kampen, Thomas (1989). „The Zunyi Conference and Further Steps in Mao's Rise to Power“. *The China Quarterly*, no. 117. Cambridge University Press: 118–34.

Kautz, Carolin (2020). „Power Struggle or Strengthening the Party: Perspectives on Xi Jinping's Anticorruption Campaign“. *Journal of Chinese Political Science* 25 (3): 501–11.

Lam, Willy Wo-Lap (2015). „Growing CCDI Power Brings Questions of Politically-Motivated Purge“. *Chiina Brief* 15 (3): 7–9. Dostupné na: <https://jamestown.org/program/growing-ccdi-power-brings-questions-of-politically-motivated-purge/>.

——— (2019). „Xi Jinping Evokes the 'Original Aspirations' of the Communist Party— While Seeking to Further Consolidate His Hold on Power“. *China Brief* 19 (14). Dostupné na: <https://jamestown.org/program/xi-jinping-evokes-the-original-aspirations-of-the-communist-party-while-seeking-to-further-consolidate-his-hold-on-power/>.

Lee, Leo Ou-Fan (1976). „Literature on the Eve of Revolution: Reflections on Lu Xun's Leftist Years, 1927-1936“. *Modern China* 2 (3). Sage Publications, Inc.: 277–326.

Lewis, John W. 1966. „Political Aspects of Mobility in China’s Urban Development“. *The American Political Science Review* 60 (4). [American Political Science Association, Cambridge University Press]: 899–912.

Li Hua-yu (2002). „Stalin’s ‘Short Course’ and Mao’s Socialist Economic Transformation in the Early 1950s“. *Russian History* 29 (2/4): 357–376.

Li Ling (2016) „The Rise of the Discipline and Inspection Commission, 1927–2012: Anticorruption Investigation and Decision-Making in the Chinese Communist Party“. *Modern China* 42 (5). Sage Publications, Inc.: 447–82.

Li Zhao a Li Baihao (2018). „Chiang Ching-kuo and the Regional Planning of Gannan Under the Influence of Soviet Experience (1941-1945)“ In. Yokohama. Dostupné na: <https://core.ac.uk/download/pdf/268414945.pdf>

Lin Chun (2019). „Mass Line“. In *Afterlives of Chinese Communism: Political Concepts from Mao to Xi*. Canberra: Verso/ANU Press.

Liu Liyan (2006). „The Man Who Molded Mao: Yang Changji and the First Generation of Chinese Communists“. *Modern China* 32 (4). Sage Publications, Inc.: 483–512.

McDougall, Bonnie S. (1980). *Mao Zedong’s “Talks at the Yan’an Conference on Literature and Art”: A Translation of the 1943 Text with Commentary*. University of Michigan Press.

Mittelstaedt, Jean Christopher (2023). „Party-Building Through Ideological Campaigns Under Xi Jinping“. *Asian Survey*, 1–27.

Murray, Jeremy A. 2017. *China’s Lonely Revolution: The Local Communist Movement of Hainan Island, 1926-1956*. Albany: SUNY Press.

Patterson, George. 1974. "Mao, Marxism and Christianity." *Religion in Communist Lands* 2 (4-5). Routledge: 20–29.

Pei, Minxin (2016). *China's Crony Capitalism: The Dynamics of Regime Decay*. Cambridge: Cambridge University Press.

Rudolf, Moritz (2023). „China's Foreign Relations Law: Balancing 'Struggle' with Beijing's 'Responsible Great Power' Narrative“. *NPC Observer*, 3. 7. 2023. Dostupné na: <https://npcobserver.com/2023/07/03/china-foreign-relations-law-struggle-responsible-great-power-narrative/>

Saich, Tony a Benjamin Yang, eds. (2015). *The Rise to Power of the Chinese Communist Party: Documents and Analysis*. London and New York: Routledge.

Selden, Mark. 1971. *The Yanan Way in Revolutionary China*. Harvard University Press.

Seybolt, Peter J. (1986). „Terror and Conformity: Counterespionage Campaigns, Rectification, and Mass Movements, 1942-1943“. *Modern China* 12 (1). Sage Publications, Inc.: 39–73.

Sheng, Michael M. (2006). „Mao Zedong and the Three-Anti Campaign (November 1951 to April 1952): A Revisionist Interpretation.“ *Twentieth-Century China* 32 (1). Routledge: 56–80.

Sinopsis (2021a). „Komplexní pojetí státní bezpečnosti“. *Sinopsis*. Dostupné na: <https://sinopsis.cz/sinopsis/komplexni-pojeti-statni-bezpecnosti/>.

——— (2021b). „Rezoluce k některým otázkám dějin strany od založení státu“. *Sinopsis*. Dostupné na: <https://sinopsis.cz/sinopsis/rezoluce-k-nekterym-otazkam-dejin-strany-od-zalozeni-statu/>.

——— (2022). „Čtyři nešvary“. *Sinopsis*. Dostupné na:
<https://sinopsis.cz/sinopsis/ctyri-nesvary/>.

Sorace, Christian. 2019. „Extracting Affect: Televised Cadre Confessions in China“. *Public Culture* 31 (1).

Strauss, Julia. 2006. „Morality, Coercion and State Building by Campaign in the Early PRC: Regime Consolidation and After, 1949-1956.“ *The China Quarterly*, no. 188. Cambridge University Press: 891–912.

Strauss, Julia C. 2002. „Paternalist Terror: The Campaign to Suppress Counterrevolutionaries and Regime Consolidation in the People’s Republic of China, 1950-1953“. *Comparative Studies in Society and History* 44 (1). Cambridge University Press: 80–105.

Teiwes, Frederick C. (1976). „The Origins of Rectification: Inner-Party Purges and Education Before Liberation“. *The China Quarterly*, no. 65. Cambridge University Press: 15–53.

——— (1979). *Politics & Purges in China: Rectification and the Decline of Party Norms, 1950-1965*. New York: M.E. Sharpe.

——— (1997). „The Establishment and Consolidation of the New Regime, 1949-1957“. In *The Politics of China (Second Edition): The Eras of Mao and Deng*, edited by Roderick MacFarquhar. Cambridge: Cambridge University Press.

Tucker, Nancy Bernkopf (1976). „An Unlikely Peace: American Missionaries and the Chinese Communists, 1948-1950“. *Pacific Historical Review* 45 (1). University of California Press: 97–116.

U, Eddy. (2007). „The Making of Chinese Intellectuals: Representations and Organization in the Thought Reform Campaign“. *The China Quarterly*, no. 192. Cambridge University Press: 971–89.

Wedeman, Andrew (2017). „Xi Jinping’s Tiger Hunt: Anti-corruption Campaign or Factional Purge?“ *Modern China Studies*, no. 2.

White, Edward, and Kathrin Hille (2023). „‘Absolute Loyalty’: Xi Jinping Turns Anti-Corruption Focus to China’s Military“. *Financial Times*, 31. 7. 2023.
Dostupné na: <https://www.ft.com/content/279a90a3-c550-40a2-9484-8a6eebca628b> (navštíveno 3. 8. 2023).

Wong, Wang-chi (1991). *Politics and Literature in Shanghai: The Chinese League of Left-Wing Writers, 1930-1936*. Manchester: Manchester University Press.

Yan Xiaojun a Jie Huang (2017). „Navigating Unknown Waters: The Chinese Communist Party’s New Presence in the Private Sector.“ *China Review* 17 (2). Chinese University Press: 37–63.

Yang, Benjamin (1989). „Complexity and Reasonability: Reassessment of the Li Lisan Adventure“. *The Australian Journal of Chinese Affairs*, no. 21. [University of Chicago Press, College of Asia and the Pacific, The Australian National University]: 111–41.